

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΜΟΝΑΔΩΝ**

Διπλωματική Εργασία

**ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ**

της

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΣ ΠΟΥΡΓΙΑΖΗ

Επιβλέπων Καθηγητής
Θεοδόσιος Τσιάκης

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος
ειδίκευσης στη διοίκηση & οργάνωση εκπαιδευτικών μονάδων.

Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2021

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία καλύπτεται στο σύνολό της νομικά από δημόσια άδεια πνευματικών δικαιωμάτων Creative Commons:

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή

Μπορείτε να:

- Μοιραστείτε: αντιγράψετε και αναδιανέμετε το παρόν υλικό με κάθε μέσο και τρόπο
- Προσαρμόστε: αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο παρόν υλικό.

Υπό τους ακόλουθους όρους:

- Αναφορά Δημιουργού: Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό, με σύνδεσμο της άδειας, και με αναφορά αν έχουν γίνει αλλαγές. Μπορείτε να το κάνετε αυτό με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά όχι με τρόπο που να υπονοεί ότι ο δημιουργός αποδέχεται το έργο σας ή τη χρήση που εσείς κάνετε.
- Μη Εμπορική Χρήση: Δε μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το υλικό για εμπορικούς σκοπούς.
- Παρόμοια Διανομή: Αν αναμείξετε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο παρόν υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια Creative Commons όπως και το πρωτότυπο.

Αναλυτικές πληροφορίες νομικού κώδικα στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode>

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Σπουδών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Διοίκηση & Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- Η παρούσα Διπλωματική Εργασία αποτελεί έργο αποκλειστικά δικής μου δημιουργίας, έρευνας, μελέτης και συγγραφής.
- Για τη συγγραφή της Διπλωματικής μου Εργασίας δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται σαφής αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από επιστημονικό περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Θεσσαλονίκη, 26 Ιουνίου 2021

Η

Δηλούσα:

Παναγιώτα

Πουργιάζη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος *Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων* του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος με κατεύθυνση τις ψηφιακές τεχνολογίες. Με κεντρικό άξονα τα προσωπικά δεδομένα και την ασφάλειά τους, μελετήθηκε ο Γενικός Κανονισμός Προσωπικών Δεδομένων για τα ακαδημαϊκά εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας μέσα από το πρίσμα των λειτουργιών και της εφαρμογής του.

Στο πρώτο εισαγωγικό μέρος δόθηκε βαρύτητα στον Κανονισμό και στις βασικές έννοιες που τον διέπουν, όπως είναι η ιδιωτικότητα. Αναλύθηκε το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο του Κανονισμού, έγινε μνεία στη ρυθμιστική αρχή, καθώς και στις βασικές αλλαγές που έχει επιφέρει. Έπειτα, η προσέγγιση στράφηκε προς τα ακαδημαϊκά ιδρύματα με βάση τις τρέχουσες συνθήκες, αλλά και της μετάβασης αυτών στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και στις πολιτικές που εφαρμόζονται. Έγινε αναφορά στις λειτουργίες και στις βασικές υποχρεώσεις του Υπεύθυνου Προστασίας Δεδομένων, που οφείλει να ακολουθεί. Τέλος, σημειώθηκε εκτενής αναφορά στο σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα και ταυτόχρονα στα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα που δύναται να υλοποιούν τα ιδρύματα, ώστε να επέλθει συμμόρφωση και προτάθηκαν καλές πρακτικές με απώτερο σκοπό την εφαρμογή τους.

Στο δεύτερο μέρος ακολουθήθηκε η μεθοδολογία της ποιοτικής έρευνας με τη διαδικασία των συνεντεύξεων στα επιμέρους τμήματα από το διοικητικό μέχρι και το εκπαιδευτικό προσωπικό συμπεριλαμβάνοντας τη γραμματεία, τις διευθύνσεις και τα τμήματα, όπου σπουδάζουν οι φοιτητές. Οι ερωτήσεις ήταν στοχευμένες, ώστε να καταγραφεί η σημαντικότητα του Κανονισμού από την αρχική εφαρμογή του μέχρι σήμερα, να δοθεί έμφαση στην τήρηση των λειτουργιών του και αντίστοιχα σε τυχόν συμβάντα παραβίασης προσωπικών δεδομένων, αλλά παράλληλα να διερευνηθεί αν ακολουθείται σε πρακτική εφαρμογή το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα και αν έχει λάβει το προσωπικό αντίστοιχη εκπαίδευση. Εν κατακλείδι, τα συμπεράσματα και οι προτάσεις που καταγράφονται στο τελευταίο μέρος δύναται να αποτελέσουν έναν οδηγό και μια κατευθυντήρια γραμμή, που κρίνονται αναγκαία για την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

ABSTRACT

The present study was elaborated on the framework of the postgraduate program *Organization and Administration of Educational Units* of the International University of Greece with a focus specifically on digital technologies. With a central focus on personal data and their security, the General Regulation of Personal Data for the academic educational institutions of the country was studied through the prism of its functions and implementation.

In the first introductory part, emphasis was placed on the Regulation and the basic concepts that govern it, such as privacy. The legal and regulatory framework of the Regulation was analyzed, reference was made to the regulatory authority, as well as to the basic changes it has brought. The approach then turned to academic institutions based on current conditions, but also their transition to distance education and the policies implemented. Reference was made to the functions and basic obligations of the Data Protection Officer, which must follow. Finally, there was an extensive reference to the compliance plan of the institution and at the same time to the organizational and technical measures that the institutions can implement, in order to achieve compliance and good practices were proposed with the ultimate goal of their implementation.

The second part followed the methodology of qualitative research with the process of interviews in the individual departments from the administrative to the teaching staff including the secretariat, the directorates and the departments where the students study. The questions were aimed at recording the importance of the Regulation from its initial implementation until today, to emphasize the observance of its functions and respectively in cases of personal data breach, but also to investigate whether its compliance plan is followed in practice by the institution and whether the staff has received appropriate training. In conclusion, proposals listed in the last part can be a guideline, which is considered necessary for the completion of this study.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ABSTRACT.....	5
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	6
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	9
1.1 Σκοπός εργασίας.....	9
1.2 Οργανωτική Δομή.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	11
1.1 Η έννοια της ιδιωτικότητας.....	11
1.2 Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.....	15
1.3 Ιδιωτικότητα και προστασία προσωπικών δεδομένων.....	17
1.4 Ασφάλεια προσωπικών δεδομένων.....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	22
2.1 Βασικοί ορισμοί του ΓΚΠΔ.....	22
2.2 Ρυθμιστική αρχή για την Ελλάδα.....	23
2.3 Νομοθετικό πλαίσιο του ΓΚΠΔ.....	24
2.4 Κανονιστικό πλαίσιο του ΓΚΠΔ.....	26
2.5 Βασικές αλλαγές του ΓΚΠΔ.....	28
2.6 Υπόχρεοι εφαρμογής του ΓΚΠΔ.....	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	30
3.1 Ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα - γενική προσέγγιση.....	30
3.2 Ασφάλεια πληροφοριών και απομακρυσμένη εργασία - εκπαίδευση.....	31
3.3 Πολιτική δεδομένων για τα προσωπικά δεδομένα στις εξ' αποστάσεως εξετάσεις.....	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	35
4.1 Ορισμός και ρόλος του ΥΠΔ (DPO).....	35
4.2 Καθήκοντα και προσόντα του ΥΠΔ.....	36
4.3 Ιδιαιτερότητες, συμμόρφωση του ΓΚΠΔ των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.....	37
4.4 Βασικές υποχρεώσεις για τους υπεύθυνους επεξεργασίας.....	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	41
5.1 Σχέδιο συμμόρφωσης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.....	41
5.2 Οργανωτικά μέτρα συμμόρφωσης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.....	42
5.3 Εφαρμογή στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.....	44
5.4 Διάφορα έντυπα του σχεδίου συμμόρφωσης για τα εκπαιδευτικά ιδρύματα.....	45

5.4.1 Δήλωση Απορρήτου/ Δήλωση απορρήτου για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση	45
5.4.2 Έντυπο ενημέρωσης εκπαιδευτικού προσωπικού για την καταγραφή συνεδρίας τηλεκπαίδευσης	48
5.4.3 Έντυπο ενημέρωσης και συγκατάθεσης για την καταγραφή της συνεδρίας στην εξ' αποστάσεως διδασκαλία.....	49
5.5 Τεχνικά μέτρα συμμόρφωσης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.....	51
5.6 Καλές πρακτικές των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	56
6.1 Αρχική προσέγγιση	56
6.2 Μεθοδολογία - ποιοτική έρευνα	57
6.3 Δομή συνέντευξης.....	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	59
7.1 Ανάλυση δεδομένων συνέντευξης.....	59
7.2 Επεξεργασία δεδομένων συνέντευξης	87
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	89
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	91

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Μέσα από την πολυσήμαντη διαδρομή της διερεύνησης και φτάνοντας στο τέλος της αποκόμισα εμπειρίες, γνώσεις, αλλά και γνωριμίες, που θα με συνοδεύουν για τα υπόλοιπα χρόνια. Σίγουρα άξιζε όλη αυτή η περιπέτεια χωρίς δεύτερη σκέψη και φώτισε τις μέρες μου δίνοντας μια διαφορετική, ευχάριστη απόχρωση...

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Θεοδόσιο Τσιάκη για την καθοδήγηση και την άψογη συνεργασία του στην εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας.

Ευχαριστώ όλους τους ανθρώπους που με βοήθησαν στην έρευνά μου και διέθεσαν από τον πολύτιμο χρόνο τους για τη διεξαγωγή των συνεντεύξεων και των αντίστοιχων αποτελεσμάτων της.

Θα ήθελα να εκφράσω τις ιδιαίτερες ευχαριστίες μου, καθώς και την ευγνωμοσύνη μου στην οικογένειά μου που με στηρίζει σε όλες μου τις επιλογές και με παρακινεί να συνεχίζω και να εξελίσσομαι διαρκώς. Στον πατέρα μου Χρήστο, στη μητέρα μου Μαρία, στο μονάκριβο γιο μου Άγγελο, που στάθηκε συνεργάσιμος και ενθαρρυντικός παρόλη την μικρή του ηλικία. Επιπρόσθετα, στην πολυαγαπημένη μου φίλη Ιωάννα για την πρακτική βοήθεια με τα βιβλία με την ιδιότητα της βιβλιοθηκονόμου.

Ευχαριστώ όλους από καρδιάς κι εύχομαι πολλά μελλοντικά ταξίδια γεμάτα νόημα και ευτυχία...

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Σκοπός εργασίας

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε με σκοπό να προβληθούν και να διαφυλαχθούν τα ιδιάζουσας σημασίας προσωπικά δεδομένα για τους φοιτητές, τους εκπαιδευτικούς και το προσωπικό των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και να μελετηθεί ο Γενικός Κανονισμός Προσωπικών Δεδομένων σε συνάφεια με τη λειτουργία του. Έπειτα, να αποδοθεί αντίστοιχα η εφαρμογή του στα πανεπιστήμια, καθώς και να προταθούν βελτιωτικές προτάσεις, που θα οδηγήσουν στη συνεχή εξέλιξη και καινοτομία στον ευαίσθητο αυτό χώρο της εκπαίδευσης.

1.2 Οργανωτική Δομή

Τα τελευταία χρόνια με τη ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και της επιμόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού έχουν δημιουργηθεί αδήριτες ανάγκες, που δρουν αποτελεσματικά στο προσωπικό κέρδος του κάθε πολίτη, καθώς και ευρύτερα στην εξέλιξη της κοινωνίας με σημαντικά οφέλη. Μία από αυτές τις ανάγκες συσχετίζεται με την εμφάνιση ενός σχετικά νέου όρου στη χώρα μας, που είναι ταυτοποιημένος με τη νομοθεσία και τα προσωπικά δεδομένα. Ο λόγος είναι για το GDPR (General Data Protection Regulation), δηλαδή ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ), που κατάφερε να επιφέρει σημαντικές αλλαγές σε όλους τους επαγγελματικούς τομείς και ιδιαίτερα στο χώρο της εκπαίδευσης.

Τα ακαδημαϊκά ιδρύματα αποτελούν έναν ιδιαίτερα ευαίσθητο χώρο στα προσωπικά δεδομένα και στην παρούσα διπλωματική εργασία δίνεται έμφαση σε αυτά. Το κάθε πανεπιστήμιο αναλαμβάνει τη δέσμευση για την τήρηση της πολιτικής προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των ατόμων μέσω της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Για την επίτευξη των παραπάνω κρίνεται αναγκαίο να τηρηθεί μια σειρά λειτουργιών, όπως είναι η προστασία των φυσικών προσώπων των οποίων τα προσωπικά δεδομένα επεξεργάζεται το εκάστοτε πανεπιστήμιο και η εφαρμογή κανόνων, αλλά και τεχνικών, προκειμένου να ικανοποιούνται τα νόμιμα δικαιώματά τους. Επιπρόσθετα, να ληφθεί υπόψη η αναγνώριση των κινδύνων, τους οποίους ενέχει η επεξεργασία προσωπικών

δεδομένων και αντίστοιχα η εφαρμογή αντιμέτρων για τον περιορισμό των εν λόγω κινδύνων, καθώς και η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που απορρέουν από την ελληνική νομοθεσία (*Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 2020*).

Παράλληλα ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί οργανισμοί έχουν αναλάβει τα ηνία και με την κατάλληλη επιμόρφωση του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού και μετέπειτα με συναντήσεις στους φορείς, που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον, εφαρμόζουν τον παραπάνω κανονισμό. Ουσιαστικά, παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ, διασφαλίζουν καίριες συνεργασίες, διαθέτουν μια ομάδα από νομικούς συμβούλους, συμβούλους ασφάλειας και πληροφοριών, συμβούλους πληροφορικής, πιστοποιημένους DPO (Data Protection Officer), δηλαδή υπεύθυνους προστασίας δεδομένων και προσαρμόζονται ανάλογα με τις απαιτήσεις του κάθε οργανισμού και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (*Blue Value, 2020*).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Η έννοια της ιδιωτικότητας

Ότι αφορά το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την προστασία της ιδιωτικότητας, τονίζεται ότι ο ιδιωτικός βίος των ατόμων προστατεύεται εθιμικά αρκετούς αιώνες και σε κάποιο χρονικό σημείο ξεκίνησε να περιβάλλεται και από τυπική ισχύ. Ειδικοί νόμοι και κείμενα σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες προέβλεψαν τρόπους προστασίας, αλλά αντίστοιχα και κυρώσεις για κάθε σχετική παραβίαση. Τα τελευταία χρόνια, σημείο αναφοράς για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ορίζεται η Σύμβαση 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, η μοναδική νομικά δεσμευτική διεθνής συνθήκη στον τομέα της προστασίας δεδομένων και η οποία επικαιροποιήθηκε στην Ελλάδα με τον Ν. 2068/92. Ταυτόχρονα, σημαντικό νομοθέτημα είναι η κοινοτική Οδηγία 95/46/ΕΚ, που αναφέρεται στην προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και στην ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, κατά την οποία επιδιώχθηκε η εναρμόνιση των ευρωπαϊκών νομοθεσιών σε ένα αρκετά υψηλό επίπεδο προστασίας. Η Οδηγία θέσπισε τις βασικές αρχές επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων και θεωρείται σύννομη, εφόσον θεμελιώνεται σε μία από τις απαριθμούμενες βάσεις επεξεργασίας (*Μαυρωνά, 2012*).

Αναφορικά με το θέμα της προστασίας της ιδιωτικότητας στην εκπαίδευση σημειώνεται ότι τα αρχεία και οι βάσεις δεδομένων, που τηρούνται στα επιμέρους τμήματα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αφορούν την αποθήκευση, τη συλλογή, την επεξεργασία, αλλά και τη διάθεση δεδομένων και βασίζονται στο εκπαιδευτικό προσωπικό, αλλά και στους φοιτητές. Θεμελιώδης αρχή και στην εκπαίδευση είναι ότι κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για να θεωρείται σύννομη, πρέπει να γίνει με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή και να εμπίπτει στις νόμιμες εξαιρέσεις.

Με βάση όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, η αναγκαιότητα της αντιμετώπισης των προσβολών της ιδιωτικότητας και στο χώρο της εκπαίδευσης κρίνεται αναγκαία, καθώς υφίστανται δυνατότητες επεξεργασίας, συλλογής, διάχυσης και συσχετισμού των πληροφοριών, αλλά κυρίως δυνατότητα ανταλλαγής, χρήσης και συσχετισμού

των δεδομένων. Ταυτόχρονα, ο χώρος της εκπαίδευσης παρουσιάζει σημαντικές αλλαγές,

καθώς αφορά ένα πλήθος υπηρεσιών και δραστηριοτήτων, που συμπεριλαμβάνουν τη διαρκή παρακολούθηση του ατόμου και τη συγκέντρωση των μαθησιακών του δεξιοτήτων και επιδόσεων στο πλαίσιο μιας μορφής ψηφιακής εκπαιδευτικής κοινότητας. Τα στοιχειώδη της χαρακτηριστικά είναι ο κοινός σκοπός στην εκπαιδευτική διαδικασία και η απουσία φυσικής συνύπαρξης των μελών της (Μαυρωνά, 2012).

Επομένως, η έννοια της ιδιωτικότητας αφορά και τα πνευματικά δικαιώματα ή την πνευματική ιδιοκτησία σχετικά με την προστασία πρωτότυπης πνευματικής δημιουργίας. Ότι αφορά το πνευματικό δικαίωμα υφίσταται σε έργα τέχνης και λογοτεχνίας, όπως θέατρο, ζωγραφική, βιβλία, γλυπτική, αρχιτεκτονική, φωτογραφία, καθώς και σε άλλες δημιουργίες όπως οι βάσεις δεδομένων ή το λογισμικό. Ουσιαστικά, περιλαμβάνει το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού δεσμού του δημιουργού του προς αυτό (ηθικό δικαίωμα) και το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα). Συγκεκριμένα, το πνευματικό δικαίωμα αποκτάται αυτοδικαίως χωρίς να είναι προαπαιτούμενο η καταχώριση του έργου σε κάποια υπηρεσία ή η αίτηση του δημιουργού. Στο πλαίσιο της δημιουργίας έκφρασης της προσωπικότητας του δημιουργού, η ιδιωτικότητα δε θα πρέπει να επεμβαίνει στα προσωπικά δεδομένα του.

Ότι αφορά τα περιβάλλοντα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την ιδιωτικότητα, οι έννοιες εστιάζονται στην ιδιωτικότητα των πληροφοριών και την ιδιωτικότητα της επικοινωνίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η επιτυχής παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διασφάλιση προάσπισης της ιδιωτικότητας των πληροφοριών και των δεδομένων, που αξιοποιούνται κατά την ολοκλήρωσή τους. Τα προσωπικά δεδομένα και συγκεκριμένα η επεξεργασία τους ανάγεται ταυτόχρονα σε κρίσιμο παράγοντα λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο της άσκησης κρατικών καθηκόντων και αρμοδιοτήτων και εν γένει της δραστηριότητας του δημόσιου τομέα (Μήτρου, 2006). Οι απειλές που ανακύπτουν είτε είναι εγγενείς, αφορούν δηλαδή τη χρήση του διαδικτύου ως μέσο επικοινωνίας είτε αφορούν συγκεκριμένα ειδικά ζητήματα, όπως είναι η χρήση αναγνωριστικών χρηστών και η διασύνδεση πληροφοριών και δεδομένων (Ιγγλεζάκης, 2014).

Σχετικά με το νομικό και το κανονιστικό πλαίσιο προστασίας της ιδιωτικότητας και των προσωπικών δεδομένων εντοπίζεται στην αξία της προστασίας της ιδιωτικότητας του ατόμου, η οποία έγκειται στην ικανότητα της να παρέχει στο

πρόσωπο προστασία από κάθε παρέμβαση ή εισβολή στον ιδιωτικό του χώρο, καθώς και από κάθε είδους χειραγωγική, καταπιεστική, ελεγκτική ή πατερναλιστική συμπεριφορά, που στοχεύει στον περιορισμό της ελευθερίας του προσώπου να αναπτύσσει απρόσκοπτα την προσωπικότητά του και την αυτονομία του, να διαμορφώνει και να απολαμβάνει τις σχέσεις του με τους οικείους του, καθώς και τις επιλογές αυτές, μέσα από τις οποίες αυτοπροσδιορίζεται εν τέλει (Ακριβοπούλου, 2009). Για τους λόγους αυτούς, η προστασία του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή διασφαλίζει στο πρόσωπο ότι η αξιοπρέπειά του, η ταυτότητά του, καθώς και η δυνατότητα του να υιοθετεί εναλλακτικές μορφές ζωής, όπως οι σχέσεις οικειότητάς του ή η σεξουαλικότητά του, προστατεύονται από κάθε χειραγωγική, κριτική ή εξευτελιστική συμπεριφορά.

Ενδεικτικά οι κατευθυντήριες αρχές που διέπουν την προστασία της ιδιωτικότητας και την προστασία των προσωπικών δεδομένων, όπως ορίστηκαν από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και αντανakλώνται στους σύγχρονους σχετικούς νόμους των δημοκρατικών κρατών παγκοσμίως είναι οι ακόλουθες:

- η αρχή περιορισμού της συλλογής, όπου θα πρέπει να υπάρχουν όρια στη συλλογή προσωπικών δεδομένων με τη χρήση θεμιτών και σύννομων μέσων και κατά περίπτωση με την ενημέρωση ή τη συναίνεση του χρήστη,
- η αρχή ποιότητας των δεδομένων, όπου τα προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να είναι σχετικά με τον σκοπό για τον οποίο πρόκειται να χρησιμοποιηθούν, καθώς και να είναι ακριβή, πλήρη και ενημερωμένα, όπου αυτό είναι εφικτό,
- η αρχή περιορισμού της χρήσης, όπου τα προσωπικά δεδομένα δε θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για άλλο σκοπό εκτός από τον προσδιορισμένο ή να κοινοποιούνται σε τρίτες οντότητες,
- η αρχή προσδιορισμού του σκοπού, όπου τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται για συγκεκριμένο σκοπό θα πρέπει να προσδιορίζονται το αργότερο κατά τη χρονική στιγμή της συλλογής τους,
- η αρχή της διαφάνειας, όπου η αρχή αυτή είναι σημαντική αναφορικά με τις πολιτικές και τις πρακτικές που σχετίζονται με την επεξεργασία και τη συλλογή των προσωπικών δεδομένων, αλλά και με την ταυτότητα του φορέα που διενεργεί την επεξεργασία και τη συλλογή,

- η αρχή προστασίας της ασφάλειας, όπου τα προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να προστατεύονται με τη χρήση των κατάλληλων μηχανισμών έναντι σε κινδύνους, όπως είναι η καταστροφή, η χρήση, η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, η τροποποίηση ή η κοινοποίηση σε τρίτες οντότητες,
- η αρχή της ευθύνης, όπου ο εκάστοτε υπεύθυνος της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι υπόλογος σε ότι αφορά την εφαρμογή των μέτρων εκείνων που προάγουν τις παραπάνω αρχές και διέπουν την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τέλος
- η αρχή της συμμετοχής του ατόμου, όπου το κάθε άτομο θα πρέπει να έχει το δικαίωμα της πρόσβασης στα δικά του δεδομένα μέσω του υπεύθυνου προστασίας δεδομένων ή να του ανακοινώνονται δεδομένα που σχετίζονται με αυτό σε μορφή εύκολα κατανοητή και με την προϋπόθεση ότι η ανακοίνωση δεν έχει υπερβολικό κόστος. Αντίστοιχα, να του παρέχονται οι λόγοι για τους οποίους απορρίπτονται αιτήσεις του που αναφέρονται στα δύο παραπάνω σημεία και να διατηρεί στην περίπτωση αυτή τη δυνατότητα της απόρριψης, της αμφισβήτησης, και της περαιτέρω διεκδίκησης. Τέλος, να αμφισβητεί προσωπικά δεδομένα που σχετίζονται με αυτό και κατά την περίπτωση επιτυχημένης αμφισβήτησης, να δύναται να προχωρεί σε διόρθωση, εξάλειψη ή ολοκλήρωση των δεδομένων αυτών (Δρογκάρης, 2013).

1.2 Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα

Όσο εξελίσσεται ο τομέας της πληροφορικής και της τεχνολογίας τόσο κίνδυνοι παρουσιάζονται για τον πολίτη στην ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων του. Η ρυθμιστική επέμβαση του νομοθέτη προστατεύει τον πολίτη από κακόβουλες επιθέσεις, καθώς και τα προσωπικά δεδομένα από την αθέμιτη επεξεργασία τους. Με τις αντίστοιχες νομοθεσίες αναπτύσσεται η διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών δικαιωμάτων (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 2002).

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι πληροφορίες που αφορούν ένα ενεργό άτομο. Εάν συγκεντρωθούν διαφορετικές πληροφορίες, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν στην ταυτοποίηση ενός συγκεκριμένου ατόμου, δύναται και αποτελούν

επίσης δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ο ΓΚΠΔ προστατεύει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ανεξάρτητα από την τεχνολογία που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία τους και σε όλες τις περιπτώσεις τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υπόκεινται στις απαιτήσεις προστασίας που προβλέπει ο Κανονισμός.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι:

- το όνομα και το επώνυμο
- η ηλεκτρονική διεύθυνση
- η διεύθυνση κατοικίας
- ο αναγνωριστικός αριθμός κάρτας
- τα δεδομένα τοποθεσίας
- η διεύθυνση διαδικτυακού πρωτοκόλλου (IP)
- το αναγνωριστικό cookie
- τα δεδομένα που φυλάσσονται από νοσοκομείο ή γιατρό
- κατάλογοι με στοιχεία φοιτητών
- φορολογικά στοιχεία και αρχεία ασφάλισης υπαλλήλων
- οποιαδήποτε άλλη πληροφορία που μπορεί να αποκαλυφθεί από οργανισμούς που συνεργάζονται με μέλη του διδακτικού προσωπικού.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό ότι αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που θεωρούνται «ευαίσθητα» για την πρόσβασή τους σε διοικητικά έγγραφα, η Αρχή δέχθηκε ότι απαιτείται η προηγούμενη άδειά της και συγκεκριμένα η άδεια αυτή χορηγείται στις περιπτώσεις που η γνώση τους είναι απαιτούμενη για την υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον πειθαρχικού οργάνου ή δικαστηρίου. Το βασικό κριτήριο για παροχή άδειας ή μη αποτελεί η αρχή της αναλογικότητας. Τα ευαίσθητα δεδομένα υπόκεινται σε συγκεκριμένες προϋποθέσεις επεξεργασίας και είναι τα εξής:

- τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν φυλετική ή εθνική καταγωγή, θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, πολιτικά φρονήματα,
- η συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση,
- τα δεδομένα σχετικά με την υγεία,

- τα γενετικά και βιομετρικά δεδομένα, που υποβάλλονται σε επεξεργασία αποκλειστικά για την ταυτοποίηση ενός ατόμου,
- τα δεδομένα σχετικά με τη σεξουαλική ζωή ή τον γενετήσιο προσανατολισμό ενός ατόμου (*Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου, 2020*).

Είναι κοινά αποδεκτό ότι η επεξεργασία δεδομένων των ανωτέρω κατηγοριών απαγορεύεται. Παρόλα αυτά υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις βάσει των οποίων ένας οργανισμός ή μια εταιρεία μπορεί ενδεχομένως να επεξεργάζεται ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως και στις περιπτώσεις που:

- έχει δοθεί ρητή συγκατάθεση,
- υπάρχει νόμος, ο οποίος διέπει έναν συγκεκριμένο τύπο επεξεργασίας δεδομένων για συγκεκριμένο σκοπό, που αφορά τη δημόσια υγεία ή το δημόσιο συμφέρον,
- νόμος που συμπεριλαμβάνει επαρκείς εγγυήσεις προβλέπει την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σε τομείς όπως η δημόσια υγεία, η απασχόληση, καθώς και η κοινωνική προστασία.

Σύμφωνα με όσα αποτυπώθηκαν παραπάνω είναι πολύ σημαντικό να επισημανθεί ότι τα ακαδημαϊκά ιδρύματα μαζί με όλα τα τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι θεμιτό να παρακολουθούν τις εξελίξεις αυτές, να προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα και στα Ευρωπαϊκά δρώμενα και να επικαιροποιούν τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και τον τρόπο οργάνωσής τους ανάλογα με τις απαιτήσεις που προκύπτουν. Επιπρόσθετα, να υπολογίζουν τα ρίσκα και τους πιθανούς κινδύνους από τη μη τήρηση των αλλαγών αυτών, να οργανώνονται εν μέσω ενός συστήματος που θα εφαρμόζει μια σειρά χαρακτηρισμένων διεργασιών και καλών πρακτικών, ώστε πληρώντας τις παραπάνω προϋποθέσεις να ακολουθείται ορθά η γενικότερη διαδικασία (*Παπαγεωργίου, 2018*).

1.3 Ιδιωτικότητα και προστασία προσωπικών δεδομένων

Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδας η ιδιωτικότητα των πολιτών προστατεύεται από αυτό. Κατά το άρθρο 2 του Συντάγματος, παράγραφος 1, δηλώνεται ότι «όλοι όσοι βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια απολαμβάνουν την

απόλυτη προστασία της τιμής και της ελευθερίας τους, της ζωής, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων». Επιπρόσθετα, το ίδιο άρθρο αναφέρει ότι η καταγραφή προσωπικών δεδομένων των ατόμων χωρίς τη συγκατάθεσή τους, παραβιάζει την ελευθερία του ατόμου. Αντίστοιχα, στο άρθρο 5, παράγραφος 1 του Συντάγματος, ορίζεται πως «κάθε φυσικό πρόσωπο έχει δικαίωμα να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη. Συνεπώς, ένα άτομο έχει δικαίωμα να αυτοπροσδιορίζεται, επιλέγοντας ποιες πληροφορίες της ιδιωτικής του ζωής θα είναι διαθέσιμες και ποιες δημόσιες (Ντοβίνος, 2019).

Αρκετοί ερευνητές έχουν προσπαθήσει να εισαγάγουν έναν εναλλακτικό ορισμό για την ιδιωτικότητα, εκφράζοντας τον με όρους απομόνωσης, αυτονομίας και ιδιοκτησίας. Συνεπώς, η ιδιωτικότητα μπορεί να κατανοηθεί ως η *απομόνωση*, με τη σημασία ότι όλοι έχουν το δικαίωμα να αποζητούν να μην ενοχλούνται από τρίτους. Επιπλέον, μπορεί να θεωρηθεί ως *αυτονομία*, υπό τη μορφή ότι κάθε άτομο είναι ελεύθερο να εξουσιοδοτήσει, πλήρως ή μερικώς, μία τρίτη οντότητα που να επεξεργάζεται, να αποκτά, να μοιράζεται και να χρησιμοποιεί τις προσωπικές πληροφορίες για κάποιο συγκεκριμένο σκοπό. Τέλος, η ιδιωτικότητα μπορεί να εκφραστεί ως *ιδιοκτησία*, κατά την περίπτωση που ένα άτομο είναι δυνατό να απωλέσει ένα μέρος του ελέγχου που ασκεί για τις προσωπικές του πληροφορίες, με αντάλλαγμα κάποιο όφελος (Μαυρωνά, 2012).

Το 1967 προτάθηκε από τον Alan Westin ο πιο κοινά αποδεκτός ορισμός της πληροφοριακής ιδιωτικότητας, όπου αναφέρει ότι η «Ιδιωτικότητα» ορίζεται ως η αξίωση των προσώπων, των ομάδων και των ιδρυμάτων να αποφασίζουν οι ίδιοι για το πώς, πότε και μέχρι ποιο συγκεκριμένο σημείο οι πληροφορίες που αφορούν τους ίδιους, θα μεταβιβάζονται σε άλλους». Το σημαντικότερο στον παραπάνω ορισμό είναι ο διαχωρισμός της πληροφορίας σε δημόσια ή ιδιωτική, που βασίζεται στο ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο (Μαυρίδης, 2015).

Αξίζει να σημειωθεί ότι Αμερικανοί δικαστές, S. Warren και L. Brandeis το 1890, όρισαν την ιδιωτικότητα ως «το δικαίωμα των πολιτών σε μία ανενόχλητη ιδιωτική ζωή». Η Ευρωπαϊκή επιτροπή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων το 1950 θέσπισε το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής των πολιτών της. Στην Αμερική ο όρος

«ιδιωτικότητα» ή «ιδιωτική ζωή» χρησιμοποιείται ως μετάφραση του όρου «privacy» (Longman, 1995, Μήτρον, 2006) και περιγράφει την κατάσταση που έχει επιλέξει ένας άνθρωπος να είναι μόνος του, όπως και τον βαθμό της μοναξιάς του. Ο συγκεκριμένος όρος αναφέρεται και στα ζητήματα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Μήτρον, 2016). Από την άλλη πλευρά στην Ευρώπη χρησιμοποιείται ο όρος «personal data» και αποτελεί τη μετάφραση του όρου «προσωπικά δεδομένα».

Συγκεκριμένα, η έννοια της ιδιωτικότητας μπορεί να αναλυθεί σύμφωνα με τέσσερις θεωρήσεις:

- τη *χωρική ιδιωτικότητα*, που αφορά την προστασία της κοντινής φυσικής περιοχής που περιβάλλει ένα άτομο είτε στον εργασιακό είτε στο δημόσιο χώρο και περιλαμβάνει βιντεοσκόπηση και ελέγχους ταυτότητας, έρευνες και παρακολούθηση μέσω κλειστών κυκλωμάτων.
- την *πληροφοριακή ιδιωτικότητα*, που αφορά τον έλεγχο, όπου τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται, υφίστανται επεξεργασία, αποθηκεύονται ή μεταδίδονται επιλεκτικά, όπως αρχεία ιατρικού χαρακτήρα, πληροφορίες πιστωτικής αξιοπιστίας και πληροφορίες ή εκπαιδευτικά αρχεία για λόγους κρατικής ασφάλειας.
- τη *σωματική ιδιωτικότητα του ατόμου*, που αφορά την προστασία του ατόμου από τις αδικαιολόγητες παρεμβάσεις, όπως ο έλεγχος χρήσης ναρκωτικών, τα γενετικά τεστ και η σωματική έρευνα
- την *επικοινωνιακή ιδιωτικότητα*, που αφορά την προστασία από τη μη εξουσιοδοτημένη παρακολούθηση ενός ατόμου με άλλα πρόσωπα και καλύπτει την ασφάλεια των τηλεφωνημάτων, την εμπιστευτικότητα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, άλλων μορφών επικοινωνίας, καθώς και των ηλεκτρονικών μηνυμάτων (Μαυρίδης, 2015).

Από την άλλη πλευρά η προστασία προσωπικών δεδομένων υποδηλώνει ότι θα πρέπει εξ' ορισμού το προφίλ των χρηστών να μην είναι δημόσια προσβάσιμο, αλλά ο χρήστης να προσδιορίζει ενεργά την «ορατότητά» του. Η παράμετρος αυτή ενισχύει τον έλεγχο των προσώπων για τα δεδομένα τους σε γνώμονα το βάρος και την αποτελεσματικότητα της συγκατάθεσης του ατόμου ως βάση επεξεργασίας (Μήτρον, 2018).

Επομένως, στις παραπάνω έννοιες, ιδιωτικότητα και προσωπικά δεδομένα, εμφανίζουν πολλά κοινά σημεία, καθώς συμπεριλαμβάνεται η μία στην άλλη, καλύπτει η μία την άλλη, αλλά και παράλληλα ταυτίζονται μεταξύ τους. Σε κάθε περίπτωση δεν υφίσταται η προστασία της ιδιωτικής ζωής, χωρίς να συνδέεται και με την προστασία των προσωπικών δεδομένων (Μήτρου, 2006, Αλεξανδροπούλου – Αιγυπτιάδου, 2008, Χριστοδουλίδου, 2019).

Με βάση όσα μελετήθηκαν παραπάνω η προστασία των προσωπικών δεδομένων κρίνεται αναγκαία και κυρίως στο χώρο της εκπαίδευσης, με έμφαση τα Πανεπιστήμια, καθώς φοιτητές και εκπαιδευτικό προσωπικό πρέπει να ακολουθούν τη νομοθεσία του κράτους και τον ΓΚΠΔ και να συμμορφώνονται σύμφωνα με αυτόν, να προστατεύονται από το απόρρητο και τα προσωπικά δεδομένα. Τα πρώτα βήματα προστασία τους είναι η ασφαλής αποθήκευση προστατευμένων αρχείων από εξουσιοδοτημένους χρήστες και η πρόσβαση σε δεδομένα με ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης. Τα προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να αποθηκεύονται σε ένα ασφαλές περιβάλλον, όπου θα αποφεύγεται η απώλεια ή η ηλεκτρονική υποβάθμισή τους και ο φυσικός κίνδυνος.

1.4 Ασφάλεια προσωπικών δεδομένων

Ο όρος ασφάλεια επεξεργασίας - πληροφορίας προσωπικών δεδομένων χρησιμοποιείται για την περιγραφή των μεθόδων και των τεχνικών που ακολουθούνται, ώστε να υλοποιηθούν οι ακόλουθοι στόχοι:

- *εμπιστευτικότητα* (confidentiality): τα δεδομένα ή οι πληροφορίες δεν πρέπει να αποκαλύπτονται σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα,
- *ακεραιότητα* (integrity): τα δεδομένα ή οι πληροφορίες πρέπει να είναι ακέραια και γνήσια, ακριβή, όχι εσφαλμένα ή αλλοιωμένα και μη ενημερωμένα,
- *διαθεσιμότητα* (availability): τα δεδομένα ή οι πληροφορίες πρέπει να είναι στη διάθεση των χρηστών, όποτε απαιτείται η χρήση τους.

Η ασφάλεια κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων αποτελούσε υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας σύμφωνα με το πλαίσιο της οδηγίας

95/46/ΕΚ. Ο ΓΚΠΔ ενισχύει τις σχετικές υποχρεώσεις, ενώ τις επεκτείνει άμεσα στους εκτελούντες επεξεργασίας (άρθρο 32 ΓΚΠΔ). Επιπρόσθετα η ασφάλεια με έμφαση στην ακεραιότητα και την εμπιστευτικότητα, ανάγεται σε μία από τις βασικές αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 5(1) του ΓΚΠΔ). Η προσθήκη αυτή συνδέεται στενά με τις νέες υποχρεώσεις λογοδοσίας και τη γενικότερη ευθύνη του υπευθύνου επεξεργασίας (άρθρο 24 ΓΚΠΔ), καθώς οι υπεύθυνοι επεξεργασίας και οι εκτελούντες επεξεργασία δεν αρκεί να λαμβάνουν μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας, αλλά ταυτόχρονα να έχουν την υποχρέωση να τα τεκμηριώνουν, για παράδειγμα μέσω εγγράφων πολιτικών.

Εκτός από τους τρεις ανωτέρω βασικούς στόχους της ασφάλειας, ο ΓΚΠΔ προσθέτει και την αξιοπιστία των συστημάτων (resilience). Με τα σημερινά μεταβαλλόμενα δεδομένα κατά τα οποία, οι κρίσιμες λειτουργίες της κοινωνίας βασίζονται σε πληροφοριακά συστήματα, ένας φορέας οφείλει να διασφαλίζει ότι οι εφαρμογές και τα συστήματα του θα εξακολουθούν να λειτουργούν υπό δυσμενείς συνθήκες, όπως ενδεικτικά έπειτα από ένα τεχνικό ή φυσικό περιστατικό και επίσης να δύναται να τα επαναφέρει σε λειτουργία.

Η ασφάλεια σχετίζεται άμεσα με την αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων, ωστόσο η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβασή της δεν αποτελεί αντικείμενο νόμιμης επεξεργασίας. Αλληλένδετο στοιχείο της ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων είναι κι αυτή των πληροφοριακών συστημάτων προκειμένου να τηρείται ένα οργανωμένο πλαίσιο από αρχές, έννοιες, αντιλήψεις, διαδικασίες, πολιτικές, μέτρα και τεχνικές που απαιτούνται, για να διαφυλαχθούν τα στοιχεία ενός πληροφοριακού συστήματος. Για την επιτυχία της ασφάλειας απαραίτητο συστατικό δεν είναι μόνο οι νομικές ρυθμίσεις, αλλά κυρίως οι σχετικές υποχρεώσεις με την αποτελεσματικότητα των σχετικών μέτρων και το επίπεδο ασφάλειας (Μήτρου, 2018).

Αντίστοιχα, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της ασφάλειας εντάσσεται και η παραβίαση των δεδομένων, που είναι εξίσου σημαντική. Είναι ευρέως γνωστό ότι οι φορείς ή οι οργανισμοί, που πέφτουν θύματα επιθέσεων δεν ενημερώνουν το προσωπικό τους για τα περιστατικά παραβίασης των δεδομένων τους, καθώς ένα τέτοιο συμβάν συνδέεται με κόστη και τον πιθανό κίνδυνο των αγωγών αποζημίωσης. Αξίζει να τονιστεί ότι ενώ κάθε παραβίαση προσωπικών δεδομένων προϋποθέτει μια παραβίαση ασφάλειας, από την άλλη δεν οδηγεί κάθε περιστατικό παραβίασης ασφαλείας σε παραβίαση δεδομένων (Κουκιάδης, 2019).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Βασικοί ορισμοί του ΓΚΠΔ

Η αναφορά στα προσωπικά δεδομένα ενός ατόμου ή ευρύτερα των φυσικών προσώπων ουσιαστικά βασίζεται στο Άρθρο 2 και στο Άρθρο 4 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, προκειμένου το υποκείμενο των δεδομένων να εξοικειωθεί με την ορολογία του Κανονισμού. Μερικές από τις έννοιες ενδεικτικά που θα αναλυθούν παρακάτω αφορούν τα δεδομένα προσωπικά χαρακτήρα, την επεξεργασία, τον περιορισμό της επεξεργασίας, την κατάρτιση προφίλ, την ψευδωνυμοποίηση, το σύστημα αρχειοθέτησης, την αρμόδια αρχή, τον εκτελούντα της επεξεργασίας, τον αποδέκτη και την παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Κοτσαλής, 2018).

Από τον Μάιο του 2016 είναι σε ισχύ ο νέος Κανονισμός (Ε.Ε.) ΓΚΠΔ 679/2016, ο οποίος αντικαθιστά την Οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και εισάγει μία σειρά από σύνθετες απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε **νομικό, διαδικαστικό και τεχνικό** επίπεδο. Η προθεσμία για τη συμμόρφωση λήγει στις 25 Μαΐου 2018, οπότε και ξεκινάει η άμεση και καθολική εφαρμογή του και μέχρι τότε οι φορείς πρέπει να προβούν υποχρεωτικά, σε μία σειρά από συγκεκριμένες ενέργειες, προκειμένου να αποφύγουν τις συνέπειες μη συμμόρφωσης και παραβίασης των σχετικών διατάξεων, τις εμπλοκές με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ), αστικές ευθύνες και αποζημιώσεις, καθώς και τα ιδιαίτερα υψηλά διοικητικά πρόστιμα, που προβλέπονται στον Κανονισμό (Blue Value, 2020).

Με τον όρο *δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα* εννοούμε κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιήσιμο ή ταυτοποιημένο φυσικό πρόσωπο (υποκείμενο των δεδομένων), των οποίων η ταυτότητα δύναται να εξακριβωθεί άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως σε όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν

ή και περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, γενετική, φυσιολογική, οικονομική, ψυχολογική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα, καθώς και του εν λόγω φυσικού προσώπου (Κοτσαλής, 2018).

Με τον όρο *επεξεργασία* εννοούμε μια σειρά πράξεων ή κάθε πράξη, που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως είναι η συλλογή, η οργάνωση, η καταχώριση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή (Κοτσαλής, 2018).

Με τον όρο *παραβίαση προσωπικών δεδομένων* εννοούμε την παραβίαση της ασφάλειας που οδηγεί σε παράνομη ή τυχαία καταστροφή, μεταβολή, απώλεια, άνευ αδειάς κοινολόγηση ή πρόσβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποθηκεύτηκαν, διαβιβάστηκαν ή υποβλήθηκαν με άλλο τρόπο σε επεξεργασία.

2.2 Ρυθμιστική αρχή για την Ελλάδα

Ως ρυθμιστική αρχή για την Ελλάδα για τα προσωπικά δεδομένα έχει οριστεί η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, που είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη δημόσια Αρχή (άρθρο 9Α του Συντάγματος) και εδρεύει στην Αθήνα, η οποία ιδρύθηκε με το νόμο 2472/1997 και έχει ενσωματώσει στο ελληνικό δίκαιο την ευρωπαϊκή οδηγία 95/46/EK για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων αυτών και της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ακολούθως, με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Συμβουλίου (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων - ΓΚΠΔ) και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που τέθηκε σε εφαρμογή στις 25/5/2018 σε όλες τις χώρες της ΕΕ, η οδηγία 95/45/EK καταργήθηκε (*Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα*, 2020). Σύμφωνα με την Αρχή η διενέργεια διοικητικών ελέγχων και η εξέταση σχετικών καταγγελιών, ερωτημάτων και προσφυγών σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων όταν αυτά θίγονται από την επεξεργασία δεδομένων, περιλαμβάνονται μεταξύ των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων της Αρχής.

Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι από 29/8/2019, ισχύει ο νόμος 4624/2019 («*Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις*»). Στον προαναφερθέν νόμο, τα άρθρα 9 έως και 20 αναφέρονται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εποπτική αρχή). Αντίστοιχα, ο νόμος 2472/1997 έχει καταργηθεί εκτός ορισμένων διατάξεων που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 84 του νόμου 4624/2019. Τέλος, ότι αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η Αρχή εφαρμόζει τον νόμο 3471/2006 που αντίστοιχα ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2002/58/ΕΚ (*Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, 2021*).

2.3 Νομοθετικό πλαίσιο του ΓΚΠΔ

Η νομοθεσία που διέπει την προστασία των προσωπικών δεδομένων υποστηρίζεται σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Στη νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων συγκαταλέγονται ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ), ο Ν. 2472/1997, ο Ν. 4624/2019, καθώς και ο Ν. 3471/2006 στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Στις 27 Απριλίου 2016 ψηφίστηκε ένα νέο νομοθέτημα, το οποίο αντικατέστησε την Οδηγία 95/46/ΕΚ. Πρόκειται για τον Κανονισμό 2016/679 με τον τίτλο «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων», στο εξής Κανονισμός (*Νικολάου, 2020*).

Συγκεκριμένα, ο ΓΚΠΔ τέθηκε σε εφαρμογή στις 25/5/2018, σύμφωνα με το άρθρο 99 παρ. 2. Κατά το άρθρο 288 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), ο ΓΚΠΔ έχει άμεση εφαρμογή σε όλα τα κράτη μέλη, τα οποία υποχρεούνται να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας τους (*Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, 2021*).

Τα μέτρα εφαρμογής του ΓΚΠΔ ορίζονται με τον Ν. 4624/2019 (ΦΕΚ Α'137), και ενσωματώνεται στην εθνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2016/680. Ακολούθως, Ο Ν. 3471/2006, ο οποίος ενσωματώνει την Οδηγία 2002/58/ΕΚ (Οδηγία e-Privacy), όπως έχει τροποποιηθεί με την

Οδηγία 2009/136/ΕΚ, αποτελεί εξειδίκευση και συμπλήρωση του θεσμικού πλαισίου της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Ότι αφορά την ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων συγκαταλέγονται το άρθρο ΣΤ' της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Σύμβαση 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και η επικαιροποίησή της.

Ο νέος Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR - 2016/679) της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζεται ως η μεγαλύτερη αλλαγή στη νομοθεσία περί προστασίας των δεδομένων τα τελευταία είκοσι χρόνια και έχει άμεση εφαρμογή σε όλα τα κράτη - μέλη από τις 25/05/2018 χωρίς την προϋπόθεση κρατικής νομοθεσίας. Ο σκοπός της εφαρμογής είναι η άρση των νομικών ασαφειών, η ενδυνάμωση θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των νομικών προσώπων, η εξάλειψη της ανασφάλειας που δημιουργούσε το προηγούμενο νομικό πλαίσιο, καθώς και η ομοιομορφία του νομικού πλαισίου σε όλα τα κράτη-μέλη. Ο νόμος αφορά επιχειρήσεις εντός της Ε.Ε., αλλά και εκείνες είτε με έδρα την Ε.Ε. και τόπο διεξαγωγής επεξεργασίας εκτός της Ε.Ε., είτε όμως και εκείνες με έδρα εκτός της Ε.Ε. και με τόπο διεξαγωγής επεξεργασίας εκτός της Ε.Ε.

Συνοψίζοντας ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται:

- α) σε κάθε οντότητα ή εταιρεία, που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων ενός από τα υποκαταστήματά της με έδρα στην Ε.Ε., ανεξάρτητα από το πού γίνεται η επεξεργασία των δεδομένων,
- β) σε κάθε εταιρεία η οποία έχει έδρα εκτός της Ε.Ε. και προσφέρει αγαθά και υπηρεσίες (δωρεάν ή επί πληρωμή) ή παρακολουθεί τη συμπεριφορά των φυσικών προσώπων στην Ε.Ε.

Μελετώντας τις παραπάνω νομοθεσίες ουσιαστικά σχηματίζεται μια πρώτη επαφή με τον Γενικό Κανονισμό Προσωπικών Δεδομένων και την τήρηση των λειτουργιών αυτού, όπου θα εφαρμοστεί διεξοδικά στα παρακάτω κεφάλαια κατά την περίπτωση των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων (*Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, 2021*).

2.4 Κανονιστικό πλαίσιο του ΓΚΠΔ

Η παγκοσμιοποίηση και οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις δημιούργησαν νέες προκλήσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η κλίμακα της συλλογής και της ανταλλαγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αυξήθηκε σημαντικά. Η τεχνολογία επιτρέπει τόσο σε δημόσιες αρχές όσο και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις να κάνουν χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε πρωτοφανή ρυθμό για την επιδίωξη των δραστηριοτήτων τους. Τα φυσικά πρόσωπα ολοένα και περισσότερο δημοσιοποιούν προσωπικές πληροφορίες και τις καθιστούν διαθέσιμες σε παγκόσμιο επίπεδο. Η τεχνολογία έχει επιφέρει αλλαγές στην οικονομία, καθώς και στην κοινωνική ζωή και θα πρέπει να διευκολύνει περαιτέρω την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της Ε.Ε. και τη διαβίβαση τους σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς διασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (*Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, 2021*). Ταυτόχρονα τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να έχουν τον έλεγχο των δικών τους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου και η πρακτική ασφάλεια για τα φυσικά πρόσωπα, τους οικονομικούς παράγοντες και τις δημόσιες αρχές.

Αυτό ακριβώς έρχεται να πραγματοποιήσει ο ΓΚΠΔ, καθιερώνοντας τους περιορισμούς των κρατών μελών και τις προδιαγραφές, δίνοντάς τους παράλληλα τη δυνατότητα να ενσωματώσουν στοιχεία του παρόντος κανονισμού στο εθνικό τους δίκαιο, στην έκταση που απαιτείται για λόγους συνεκτικότητας, ώστε να είναι κατανοητές οι εθνικές διατάξεις στα πρόσωπα για τα οποία εφαρμόζονται. Σε ολόκληρη την Ε.Ε. η αποτελεσματική προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα απαιτεί πλέον την ενίσχυση και τον καθορισμό των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, αλλά και των υποχρεώσεων όσων επεξεργάζονται και καθορίζουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επιπλέον, περιλαμβάνουν τις αντίστοιχες εξουσίες παρακολούθησης και διασφάλισης της συμμόρφωσης προς τους κανόνες προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των αντίστοιχων κυρώσεων για τις παραβιάσεις στα κράτη - μέλη.

Ουσιαστικά, ο ΓΚΠΔ αλλάζει ριζικά τον τρόπο με τον οποίο οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις επεξεργάζονται, συλλέγουν και διαχειρίζονται προσωπικά δεδομένα κάθε μορφής. Συγκεκριμένα, καθορίζει σε ποιες περιπτώσεις επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται, να αποθηκεύονται, να διαγράφονται, να μεταβιβάζονται και να επεξεργάζονται τα προσωπικά μας δεδομένα και ειδικότερα με ποιον τρόπο μπορούμε να τα προστατεύουμε. Ο Κανονισμός επηρεάζει κάθε εταιρεία και οργανισμό στην Ευρώπη, η οποία διαχειρίζεται με οποιονδήποτε τρόπο προσωπικά δεδομένα, αλλά και κάθε εταιρεία που συναλλάσσεται στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι κανόνες είναι πολύπλοκοι και τα πρόστιμα για μη συμμόρφωση πολύ αυστηρά και μπορούν να φτάσουν έως και τα 20 εκατομμύρια ευρώ. (*Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου, 2021*).

Από τον Μάιο του 2016 είναι σε ισχύ ο νέος Κανονισμός (ΕΕ) (679/2016), ο οποίος αντικαθιστά την Οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των φυσικών προσώπων, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών εισάγει μία σειρά από σύνθετες απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε *διαδικαστικό, νομικό και τεχνικό επίπεδο*. Η προθεσμία για τη συμμόρφωση λήγει στις 25 Μαΐου 2018, οπότε και ξεκινάει η άμεση και καθολική εφαρμογή του και μέχρι τότε οι φορείς πρέπει να προβούν υποχρεωτικά σε μία σειρά από συγκεκριμένες ενέργειες, προκειμένου να αποφύγουν τις συνέπειες παραβίασης των σχετικών διατάξεων και μη συμμόρφωσης και τις εμπλοκές με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ), αστικές ευθύνες και αποζημιώσεις, καθώς και τα ιδιαίτερα υψηλά διοικητικά πρόστιμα, που προβλέπονται στον Κανονισμό (*Blue Value, 2020*).

Ο σκοπός του Κανονισμού είναι αναμφίβολα η ενίσχυση της προστασίας της ιδιωτικότητας του ατόμου, καθώς και η εξασφάλιση της ορθής λειτουργίας της κοινής αγοράς. Για το λόγο ότι η ανυπαρξία κανόνων στη χρήση προσωπικών δεδομένων δημιουργεί άνισες συνθήκες στην άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων, κρίθηκε απαραίτητη η κανονιστική παρέμβαση (*Κοτσαλής 2018*).

Το γενικό πλαίσιο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων καθορίζεται με τον Κανονισμό, ο οποίος εισάγει μία σειρά εφαρμοστέων ρυθμίσεων, που αφήνουν ελάχιστα περιθώρια επιλογών στα κράτη - μέλη. Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων δεν αρκείται στην αλλαγή πολλών σημαντικών στοιχείων ως προς το προηγούμενο καθεστώς, αλλά διαπνέεται από μία διαφορετική, ιδιαίτερα

καινοτόμα διαδικασία επίλυσης του ζητήματος της Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων (Νικολάου, 2020).

2.5 Βασικές αλλαγές του ΓΚΠΔ

Οι βασικές αλλαγές που ισχύουν είναι οι ακόλουθες:

- *Δικαίωμα ενημέρωσης και πρόσβασης στα δεδομένα:* Ο χρήστης έχει σαφέστερη και πληρέστερη ενημέρωση κατά τη συλλογή των δεδομένων του για την επεξεργασία τους και διατηρεί το δικαίωμα πρόσβασης σε αυτά.
- *Δικαίωμα διόρθωσης:* Ο χρήστης έχει το δικαίωμα και δύναται να απαιτήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διόρθωση ανακριβών στοιχείων του, καθώς και τη συμπλήρωση των ελλιπών δεδομένων που τον αφορούν.
- *Δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία:* Ο χρήστης έχει το δικαίωμα να αντιταχθεί στην επεξεργασία των δεδομένων του σύμφωνα με συγκεκριμένες προϋποθέσεις ιδιαίτερα, όταν πρόκειται για την κατάρτιση «προφίλ» του ή για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης.
- *Δικαίωμα στη λήθη:* Ο χρήστης διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει την διαγραφή των δεδομένων του και αντίστοιχα με τη σειρά του ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να τα διαγράψει άμεσα και στην περίπτωση, που τα έχει δημοσιοποιήσει, να ενημερώσει και όλους τους άλλους που τα έχουν αναδημοσιεύσει, ότι έχει ζητηθεί η διαγραφή τους.
- *Προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών:* ότι αφορά τα κοινωνικά δίκτυα, το τοπίο αλλάζει και σύμφωνα με το νέο κανονισμό απαγορεύεται η χρήση των κοινωνικών δικτύων σε παιδιά έως 16 ετών εκτός και αν δοθεί η συγκατάθεση

των γονέων. Ως ηλικία ψηφιακής συναίνεσης στην Ελλάδα έχουν οριστεί τα 15 έτη (*Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου, 2021*).

2.6 Υπόχρεοι εφαρμογής του ΓΚΠΔ

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω ο στόχος του κανονισμού είναι η διασφάλιση της ελεύθερης, αλλά και προστατευμένης ροής των απλών και ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Αφορά την αυτοματοποιημένη ή μη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για κάθε φυσικό πρόσωπο. Επομένως, υπόχρεος για την εφαρμογή του είναι όποιος συλλέγει, επεξεργάζεται ή διακινεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε έχει έδρα σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε τα προσωπικά δεδομένα που επεξεργάζεται, αφορούν τους πολίτες και όσους διαμένουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα απαιτούμενα βήματα για την εφαρμογή και υλοποίηση του Κανονισμού από έναν φορέα, όπως τα ακαδημαϊκά ιδρύματα είναι τα ακόλουθα:

- η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης,
- ο σχεδιασμός προτεινόμενων μέτρων,
- η υλοποίηση προτεινόμενων οργανωτικών μέτρων,
- η υλοποίηση προτεινόμενων τεχνικών μέτρων,
- η εκπαίδευση και η δημιουργία κουλτούρας,
- οι υπηρεσίες DPO,
- η παρακολούθηση και αξιολόγηση μέτρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα - γενική προσέγγιση

Σύμφωνα με όσα αποτυπώθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια για τα προσωπικά δεδομένα και τον ΓΚΠΔ γενικά στους φορείς, είναι ιδιάζουσας σημασίας να τονιστεί και η οπτική της εκπαίδευσης και συγκεκριμένα των Πανεπιστημίων. Όλα τα ακαδημαϊκά ιδρύματα τηρούν την πολιτική προστασίας των ελευθεριών των ατόμων, των δικαιωμάτων, καθώς και την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων με βάση τον Γενικό Κανονισμό 679/2016. Ενδεικτικά το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, το Πολυτεχνείο Κρήτης, το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο με σεβασμό στα προσωπικά δεδομένα συμμορφώνονται με τον ΓΚΠΔ και λαμβάνουν τα προβλεπόμενα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων με κυρίαρχο γνώμονα τον Κανονισμό και κατ' επέκταση την ελληνική νομοθεσία.

Προκειμένου το κάθε πανεπιστήμιο να ακολουθήσει τον Κανονισμό θα πρέπει να ακολουθήσει μια σειρά διαδικασιών και καλών πρακτικών, ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα. Είναι καίριας σημασίας η διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων για τους φοιτητές και το εκπαιδευτικό προσωπικό, καθώς η σωστή τήρησή τους ενισχύει τη φήμη του εκάστοτε ιδρύματος και ταυτόχρονα προσδίδει αξιοπιστία. Σε αυτήν την περίπτωση η συνολική εικόνα του πανεπιστημίου είναι θετική και δεν επιδέχεται αμφιβολιών για διαρροή οποιαδήποτε πληροφορίας, καθώς προστατεύει την ιδιωτική ζωή των εμπλεκόμενων ατόμων σε αυτό και αντίστοιχα συμμορφώνεται άμεσα σε ενδεχόμενο περιστατικό παραβίασης.

Η αρχική προσέγγιση είναι η διοίκηση του κάθε οργανισμού σε συνεργασία με τον αρμόδιο εξουσιοδοτημένο φορέα επιλογής του, όπως αναφέρθηκε παραπάνω

για τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς, να ορίσουν συνάντηση και να αξιολογηθεί και να αποτυπωθεί η υπάρχουσα κατάσταση του οργανισμού και μετέπειτα να προταθούν τα μέτρα και η κατάρτιση του σχεδίου συμμόρφωσης. Στη συνέχεια να προχωρήσουν στην υλοποίηση προτεινόμενων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων κατά περίπτωση ανάλογα με τις ανάγκες που έχουν προκύψει. Επιπρόσθετα, να διερευνηθούν οι υπηρεσίες που αφορούν τη διοίκηση και τη διαχείριση προσωπικού, καθώς ο τομέας του ανθρώπινου δυναμικού καταλαμβάνει μεγάλο μέρος της διαδικασίας συμμόρφωσης και είναι αναγκαίος για το εκπαιδευτικό ίδρυμα. Επιπλέον, στα πλαίσια των υπηρεσιών εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιηθούν σεμινάρια γνώσης και εμβάθυνσης και να δημιουργηθεί η αντίστοιχη κουλτούρα για τον ΓΚΠΔ. Τέλος, στην περίπτωση ορισμού εσωτερικού ΥΠΔ (Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων) να υπάρχει η κατάλληλη προετοιμασία και υποστήριξη και ταυτόχρονα να έχει πρόσβαση στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, τον Οργανισμό, αλλά και τα υποκείμενα των δεδομένων, όπως απαιτεί ο Κανονισμός. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση μέτρων δύναται να λειτουργήσει ως ο τελικός στόχος διενέργειας των παραπάνω διαδικασιών.

3.2 Ασφάλεια πληροφοριών και απομακρυσμένη εργασία - εκπαίδευση

Τον τελευταίο χρόνο βιώνουμε πρωτόγνωρες συνθήκες παγκοσμίως μετά την εμφάνιση της πανδημίας του κορονοϊού, γνωστός με το διεθνές όνομα SARS-CoV-2 και έχει αυξηθεί σημαντικά η ανάγκη για απομακρυσμένη εργασία και αντίστοιχα για την ασφάλεια των πληροφοριών. Έχοντας κληθεί οι φοιτητές να διδαχθούν τα μαθήματά τους και να γράψουν εξετάσεις απομακρυσμένα, καθώς και το εκπαιδευτικό προσωπικό να διδάξει και να εργαστεί εξ' αποστάσεως, τα ακαδημαϊκά ιδρύματα ολοένα και περισσότερο λαμβάνουν μέτρα, που θα εξεταστούν παρακάτω σύμφωνα με αυτή τη συνθήκη.

Κατά την απομακρυσμένη εργασία είναι όλοι υπεύθυνοι να διασφαλίσουν τον εταιρικό εξοπλισμό που χρησιμοποιούν, τα εταιρικά δεδομένα και τις πληροφορίες, καθώς δεν βρίσκονται στον ελεγχόμενο χώρο του γραφείου. Συνήθως, κατά την εργασία από το σπίτι δεν έχουμε τον έλεγχο των ανθρώπων που βρίσκονται στο

περιβάλλον εργασίας μας. Οι παραπάνω περιπτώσεις αυξάνουν τους κινδύνους υποκλοπής πληροφοριών ή διαρροής δεδομένων. Η ελλιπής προετοιμασία για την ασφάλεια πληροφοριών ενδεχομένως να οδηγήσουν φοιτητές και προσωπικό, το εκπαιδευτικό ίδρυμα ή τα υποκείμενα των προσωπικών δεδομένων σε δυσάρεστες καταστάσεις, ενώ αντίθετα, η σωστή και ακριβής προετοιμασία μπορεί να μειώσει αισθητά τους κινδύνους παραβίασής της και της ασφάλειας πληροφοριών.

Παρακάτω αναφέρονται *καλές πρακτικές ασφάλειας πληροφοριών*, που μπορούν να εφαρμόσουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ώστε να λειτουργήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο:

- μεταφορά στο νέο περιβάλλον εργασίας μόνο των απαραίτητων πληροφοριών και μέρη για την προστασία τους από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση,
- μεταφορά εξοπλισμού ή άλλων πληροφοριακών περιουσιακών στοιχείων με ασφάλεια και μόνο κατόπιν έγκρισης,
- κλείδωμα της οθόνης κάθε φορά που απομακρυνόμαστε από αυτήν,
- κατά την περίπτωση που χρησιμοποιείται προσωπικός εξοπλισμός, είναι σημαντικό να γίνει έλεγχος ως προς τα μέτρα ασφάλειας πληροφοριών (διαθέσιμο αντικό σύστημα προστασίας και ενημερωμένο, κρυπτογράφηση), ενώ παράλληλα είναι αναγκαίο να υπάρχει ενημέρωση για τυχόν αδυναμίες που εντοπίζουμε,
- άμεση ενημέρωση στους διαχειριστές πληροφοριακού συστήματος για οποιοδήποτε συμβάν ασφάλειας πληροφοριών,
- φροντίδα, ώστε να μην αφήνουμε εταιρικό εξοπλισμό εκτεθειμένο σε μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση ή κλοπή,
- κατά την διάρκεια εταιρικών τηλεδιασκέψεων χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή, ώστε να μην διαρρέουν εταιρικές πληροφορίες και δεδομένα σε άτομα του νέου περιβάλλοντος εργασίας,
- απαγόρευση σε μη εξουσιοδοτημένους χρήστες, όπως φίλους, οικογένεια) να χρησιμοποιούν τον εταιρικό εξοπλισμό και
- στην περίπτωση περιστατικού ασφάλειας πληροφοριών, όπως κλοπή εταιρικού εξοπλισμού, διαρροή εταιρικών ή προσωπικών δεδομένων, απώλεια

δεδομένων ενημερώνουμε άμεσα τον υπεύθυνο συστήματος, τους διαχειριστές πληροφοριακού συστήματος, καθώς και τον ΥΔΠ.

- Η προστασία των δεδομένων είναι ευθύνη όλων μας!

3.3 Πολιτική δεδομένων για τα προσωπικά δεδομένα στις εξ' αποστάσεως εξετάσεις

Κατά τη συνθήκη της πανδημίας, που περιγράφηκε παραπάνω τα ακαδημαϊκά ιδρύματα έλαβαν μέριμνα και για τις εξετάσεις των φοιτητών, που έπρεπε να διεξαχθούν απομακρυσμένα και ταυτόχρονα να τηρηθεί η πολιτική δεδομένων μέσω του Κανονισμού με γνώμονα την ασφάλεια και την εγκυρότητα της διαδικασίας. Συγκεκριμένα, το ΕΛΜΠΕΠΑ (Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο) το 2020 εναρμονίστηκε με όσα προβλέπονται από τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων 2016/679 και τις διατάξεις του Νόμου 125 (Ι)/2018 σε σχέση με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη διεξαγωγή των εξ' αποστάσεως διαδικασιών εξέτασης και αξιολόγησης.

Ότι αφορά την παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κοινοποιήθηκαν στους φοιτητές προκειμένου να λάβουν γνώση και να συναινέσουν. Για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, λόγω των ειδικών συνθηκών που διαμορφώθηκαν με την πανδημία του ιού Covid-19, η εξ' αποστάσεως εξέταση αποτέλεσε τον μοναδικό τρόπο εξέτασης για την συγκεκριμένη εξεταστική περίοδο. Η μη συναίνεση και κατ' επέκταση μη συμμετοχή των φοιτητών στην εξεταστική διαδικασία, συνεπάγεται τη μη ολοκλήρωση του αντιστοίχου μαθήματος. Τα καίρια σημεία που κοινοποιήθηκαν ήταν τα ακόλουθα:

- ο εξεταστής δημιουργεί για κάθε μάθημα ψηφιακό παρουσιολόγιο με τους φοιτητές που θα συμμετέχουν στην εξέταση του μαθήματος και το οποίο δεν επιδέχεται καμίας επεξεργασίας,
- η ταυτοποίηση του φοιτητή μπορεί να ζητηθεί από τον αρμόδιο καθηγητή οποιαδήποτε στιγμή κατά την εξέταση του μαθήματος ή από τους επιτηρητές

που έχουν οριστεί για την επίβλεψη των εξετάσεων. Η ταυτοποίηση γίνεται με την επίδειξη της ακαδημαϊκής ή αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου,

- η συμμετοχή του φοιτητή στην εξέταση κάθε μαθήματος γίνεται κατόπιν υποβολής δήλωσης σε σχετική πρόσκληση που έχει ανακοινωθεί από τον διδάσκοντα. Απαραίτητη προϋπόθεση για να δηλώσει ένας φοιτητής συμμετοχή στην εξέταση ενός μαθήματος αποτελεί η επιλογή του εν λόγω μαθήματος στην ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων,
- οι φοιτητές που δε συναινούν έχουν τη δυνατότητα μη συμμετοχής στη διαδικασία της εξέτασης,
- η χρήση του δικτυακού τόπου που λαμβάνει χώρα η εξέταση, συνιστά τεκμήριο ότι ο φοιτητής έχει μελετήσει και αποδέχεται ανεπιφύλακτα τους όρους χρήσης,
- σε περίπτωση που η εξέταση περιλαμβάνει διαδικασία προφορικής εξέτασης ή και ηλεκτρονικής επιτήρησης με απαίτηση χρήσης κάμερας ή και μικροφώνου εκ μέρους των φοιτητών, θα πρέπει να υπάρχει ρητή ανακοίνωση ενημέρωσης σε επίπεδο μαθήματος ή τμήματος, καθώς και σχετική αναφορά κατά την έναρξη της εξεταστικής διαδικασίας, προκειμένου οι φοιτητές που δε συναινούν να έχουν τη δυνατότητα μη συμμετοχής στη διαδικασία,
- σημειώνεται ότι οι επιλεγείσες διαδικασίες και μέθοδοι της διενέργειας των εξετάσεων, εμπλέκουν περιορισμένης έκτασης προσωπικά δεδομένα με αποκλειστικό στόχο τη διασφάλιση της αδιαβλητότητας και της αξιοπιστίας για την εξ' αποστάσεως εξέταση,
- απαγορεύεται ρητά η με οποιονδήποτε τρόπο βιντεοσκόπηση, καταγραφή, ηχογράφηση, αναπαραγωγή και αναδημοσίευση της διαδικασίας αξιολόγησης και εξέτασης, που διενεργείται μέσω σύγχρονης τηλεδιάσκεψης από οποιονδήποτε συμμετέχοντα. Κατά την περίπτωση που διαπιστωθεί παράβαση της παραπάνω απαγόρευσης, προβλέπεται να κινηθεί άμεσα η διαδικασία επιβολής όλων των νόμιμων κυρώσεων και ιδίως η άσκηση ποινικής δίωξης κατά του υπαιτίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Ορισμός και ρόλος του ΥΠΔ (DPO)

Με τον όρο *υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων (ΥΠΔ) ή DPO* εννοούμε το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, τη δημόσια αρχή, την υπηρεσία ή άλλο φορέα που μόνα τους ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της ΕΕ ή το δίκαιο κράτους - μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της ΕΕ ή το δίκαιο κράτους - μέλους (άρθρο 4 του ΓΚΠΔ).

Σύμφωνα με το άρθρο 37 του Κανονισμού ο θεσμός του ΥΠΔ αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για την εφαρμογή της αρχής της λογοδοσίας και τα σχετικά εργαλεία. Η συμμόρφωση στις υποχρεώσεις του Κανονισμού διευκολύνεται με το διορισμό του ΥΠΔ και αυτό αποτελεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τους φορείς και επομένως για τα ακαδημαϊκά ιδρύματα. Ουσιαστικά, ο Κανονισμός αναγνωρίζει τον ΥΠΔ ως καίρια συνιστώσα του νέου συστήματος διακυβέρνησης δεδομένων.

Ένας ΥΠΔ σε ένα φορέα ή ακαδημαϊκό ίδρυμα μπορεί να είναι ένα φυσικό πρόσωπο ή και μια ομάδα που αποτελείται από πληροφορικό και νομικό πρόσωπο. Συνεπώς, μπορεί να είναι μέλος του εκτελούντος την επεξεργασία ή του προσωπικού του υπεύθυνου του ιδρύματος ή να ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών (άρθρο 38, παρ. 6 του ΓΚΠΔ). Υπάρχει η δυνατότητα ένα άτομο από το προσωπικό του εκπαιδευτικού ιδρύματος ή οποιοδήποτε οργανισμού να ασκήσει τα καθήκοντα του ΥΠΔ είτε σε μόνιμη βάση με σύμβαση εργασίας ή παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών είτε σε παροδική, αναλόγως των αναγκών του εκάστοτε

φορέα. (Τσόλιας, 2015). Οι σχετικοί περιορισμοί για τον ΥΠΔ εστιάζονται αφενός σε ορισμένο βαθμό στην αμεροληψία του, αλλά αφετέρου θέτουν φραγμούς στην λειτουργία ενός οργανισμού που επεξεργάζεται τα δεδομένα υποκειμένων και είναι υποχρεωμένος βάσει νόμου να ορίσει υπεύθυνο προστασίας δεδομένων και να δημοσιοποιήσει τα στοιχεία επικοινωνίας του ΥΠΔ, ώστε να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη επικοινωνία με τα υποκείμενα των δεδομένων (άρθρο 37 – 38 του ΓΚΠΔ).

4.2 Καθήκοντα και προσόντα του ΥΠΔ

Σύμφωνα με το άρθρο 39 του Κανονισμού ορίζονται τα καθήκοντα του υπεύθυνου προστασίας των δεδομένων ως ακολούθως:

- διαρκής παρακολούθηση της συμμόρφωσης των πρακτικών και των διαδικασιών του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία δεδομένων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία προστασίας προσωπικών δεδομένων,
- υποστήριξη με σχετική κατάρτιση και εκπαίδευση του προσωπικού που εμπλέκεται με την επεξεργασία δεδομένων,
- συνεργασία με την εποπτική αρχή,
- συνεργασία με όλους τους υπεύθυνους επεξεργασίας και τον εκτελούντα την επεξεργασία δεδομένων με απώτερο σκοπό τη συμμόρφωση στις διατάξεις του ΓΚΠΔ ή άλλες εθνικές διατάξεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων,
- παροχή εκτιμήσεων και συμβουλών προς τους υπεύθυνους επεξεργασίας κατά τη σύνταξη έκθεσης εκτίμησης κινδύνων από μια καινούρια διαδικασία επεξεργασίας δεδομένων.

Επιπλέον, οργανισμοί και φορείς γενικότερα μπορούν να ορίσουν έναν μόνο ΥΠΔ με βάση την οργανωτική δομή τους και το μέγεθος με τη βασική προϋπόθεση να είναι εύκολα προσβάσιμος και διαθέσιμος σε κάθε περίπτωση είτε μέσω της τηλεφωνικής επικοινωνίας είτε μέσω άλλου ασφαλούς μέσου επικοινωνίας. Η

συγκεκριμένη παράμετρος βασίζεται στη γνώση και την εμπειρία του ΥΠΔ στους τομείς δικαίου και πρακτικών περί προστασίας δεδομένων (Ντοβίνος, 2019).

Ο ΥΠΔ διορίζεται βάσει επαγγελματικών προσόντων σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 5 του Κανονισμού, καθώς και με την ικανότητα εκπλήρωσης των καθηκόντων που αναφέρονται στο άρθρο 39 (Τσόλιας, 2018). Παράλληλα, ο ΥΠΔ θα πρέπει να κατέχει γνώση του τομέα δραστηριότητας του φορέα ή του οργανισμού, στον οποίο εργάζεται, καθώς και της ασφάλειας των δεδομένων και των τεχνολογιών πληροφορίας. Η ΑΠΔΠΧ δε θέτει κάποια υποχρεωτική απαίτηση για πιστοποίηση του ΥΠΔ και δεν ενθαρρύνει σχετική πιστοποίηση σε προαιρετική βάση (Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, 2021).

Σύμφωνα με την ΑΠΔΠΧ ο ορισμός ΥΠΔ είναι υποχρεωτικός κατά την περίπτωση που:

- η επεξεργασία διενεργείται από δημόσιο φορέα ή δημόσια αρχή (συμπεριλαμβάνονται τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που ασκούν δημόσια εξουσία). Εξαιρούνται τα δικαστήρια, όταν ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους αρμοδιότητα.
- απαιτείται συστηματική και τακτική παρακολούθηση των υποκειμένων των δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα (όπως ενδεικτικά τραπεζικές ή ασφαλιστικές υπηρεσίες, παροχή υπηρεσιών ασφαλείας, υπηρεσίες τηλεφωνίας ή διαδικτύου, καθώς και όλες οι μορφές παρακολούθησης και διαμόρφωσης «προφίλ» στο διαδίκτυο, που αποσκοπούν σε σκοπούς συμπεριφορικής διαφήμισης).
- διενεργείται μεγάλης κλίμακας επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων (όπως το πλαίσιο παροχής υπηρεσιών υγείας από νοσοκομεία) ή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα.

4.3 Ιδιαιτερότητες, συμμόρφωση του ΓΚΠΔ των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων

Όπως έχει προαναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο και σύμφωνα με τον Κανονισμό καθιερώθηκε ενιαίο νομικό πλαίσιο για την προστασία των

προσωπικών δεδομένων σε όλα τα κράτη – μέλη της ΕΕ. Τα βασικά δικαιώματα των πολιτών, υποκειμένων των δεδομένων, που έχουν αναλυθεί παραπάνω είναι ενδεικτικά: το δικαίωμα ενημέρωσης (άρθρο 13 – 14) και πρόσβασης στα δεδομένα (άρθρο 15), το δικαίωμα διόρθωσης (άρθρο 16), το δικαίωμα διαγραφής – δικαίωμα στη λήθη (άρθρο 17), το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας (άρθρο 18), το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων (άρθρο 20), το δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία (άρθρο 21) (*Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, 2021*).

Επομένως, έπειτα από την υπενθύμιση των παραπάνω υπάρχουν κάποια βασικά σημεία ελέγχου που οδηγούν στη συμμόρφωση των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και είναι τα εξής:

- διασφάλιση της ενημέρωσης και της δέσμευσης της διοίκησης,
- έλεγχος των συμβάσεων, των πολιτικών και των διαδικασιών,
- χαρτογράφηση της επεξεργασίας και της ροής των δεδομένων.
- καθορισμός της νομικής βάσης της επεξεργασίας των δεδομένων,
- δημιουργία διαδικασιών άσκησης των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων,
- δημιουργία διαδικασιών για την υποβολή και την έγκαιρη απάντηση αιτημάτων,
- λήψη μέτρων για την έγκυρη και πλήρη συγκατάθεση των φυσικών προσώπων.
- λήψη μέτρων και διαδικασιών για ανηλίκους,
- διενέργεια εκτίμησης αντίκτυπου κινδύνου στην περίπτωση όπου απαιτείται ή προηγούμενης διαβούλευσης με την αρχή.
- λήψη αναγκαίων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την προστασία των δεδομένων,
- έλεγχος της ύπαρξης και της εφαρμογής κατάλληλων συστημάτων διαχείρισης παραβιάσεων δεδομένων, διαδικασιών και μηχανισμών εντοπισμού τους,
- ορισμός ΥΠΔ, όπου απαιτείται,
- λήψη επιπλέον μέτρων κατά την περίπτωση διαβίβασης δεδομένων σε τρίτες χώρες. (*Blue Value, 2021*)

4.4 Βασικές υποχρεώσεις για τους υπεύθυνους επεξεργασίας

Ο ΓΚΠΔ αναφέρει μια σειρά υποχρεώσεων για τους υπεύθυνους επεξεργασίας, οι οποίες απορρέουν από τις βασικές αρχές και ιδιαίτερα από την ενισχυμένη αρχή της διαφάνειας κατά τον τρόπο επεξεργασίας, συλλογής και τήρησης δεδομένων. Παράλληλα εμπλέκεται και η αρχή της λογοδοσίας κατά την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιφέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωσή του με όλες τις αρχές που διέπουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να διαθέτει τα βασικά γνωρίσματα: (*Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, 2021*).

- *ευθύνη*, ώστε να την αναλαμβάνει και να δύναται να αποδείξει ότι λαμβάνει όλα τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προστασίας των προσωπικών δεδομένων και ότι συμμορφώνεται με τον ΓΚΠΔ.
- *προστασία δεδομένων κατά τον σχεδιασμό*, καθώς ο ΓΚΠΔ επιβάλλει την εφαρμογή υπηρεσιών (ηλεκτρονικών και μη) και προϊόντων, όπου κατά τον αρχικό σχεδιασμό τους δημιουργούν φιλικές συνθήκες για την προστασία των δεδομένων, όπως στις υπηρεσίες ηλεκτρονικής κοινωνικής δικτύωσης.
- *προστασία δεδομένων εξ ορισμού*, όπου ο ΓΚΠΔ επιβάλλει την εφαρμογή κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων, που διασφαλίζουν ότι εξ ορισμού, υφίστανται επεξεργασία κυρίως τα δεδομένα, που είναι απαραίτητα για τον σκοπό της επεξεργασίας.
- *γνωστοποίηση παραβιάσεων δεδομένων*, όπου ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται, μόλις αντιληφθεί παραβίαση να ενημερώσει τις αρμόδιες εποπτικές αρχές και τα υποκείμενα επεξεργασίας, εφόσον η παραβίαση θέτει τα υποκείμενα επεξεργασίας σε σοβαρό κίνδυνο.
- *ασφάλεια επεξεργασίας*, καθώς ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο εκτελών την επεξεργασία θα πρέπει να εφαρμόζουν τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται το ενδεδειγμένο επίπεδο ασφάλειας.
- *εκτίμηση αντικτύπου και προηγούμενη διαβούλευση*, κατά την περίπτωση που η επεξεργασία ενδέχεται να επιφέρει υψηλό κίνδυνο για τα δικαιώματα των ατόμων.

- *κώδικες δεοντολογίας*, οι οποίοι υποβάλλονται προς έγκριση στην εποπτική αρχή και είναι προαιρετικοί. Κατά την περίπτωση διευρωπαϊκής δραστηριότητας ενθαρρύνεται και η γνώμη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων.
- *υπεύθυνος προστασίας δεδομένων*, όπου προβλέπεται με προϋποθέσεις, ο οποίος έχει εχέγγυα ανεξαρτησίας, συμμορφώνεται με το νόμο και ταυτόχρονα αποτελεί το σημείο επαφής με την εποπτική αρχή.
- *πιστοποίηση*, καθώς ενθαρρύνεται η θέσπιση μηχανισμών πιστοποίησης, σημάτων και σφραγίδων προστασίας δεδομένων για την απόδειξη παροχής κατάλληλων εγγυήσεων κατά την επεξεργασία ή για την απόδειξη της συμμόρφωσης προς τον ΓΚΠΔ και είναι εθελοντική.

Σύμφωνα με όλες τις οπτικές που καταγράφηκαν παραπάνω για τον ΥΠΔ και τις διαδικασίες που εμπλέκεται, τα πανεπιστήμια κλήθηκαν να συμμετάσχουν στη συμμόρφωση του ΓΚΠΔ ακολουθώντας μια ολιστική προσέγγιση για τη διεξαγωγή των υπηρεσιών υλοποίησης των απαιτήσεων του Κανονισμού. Βασίστηκαν σε εγκεκριμένες και δοκιμασμένες διαδικασίες και τεχνικές, διαδικασίες κατά ISO (International Organization for Standardization) εμπλουτισμένες και προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις του Κανονισμού, ώστε το έργο να διεξαχθεί και να παραδοθεί με οργανωμένο, μεθοδικό και έγκαιρο τρόπο. Κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί ότι η μελέτη συμμόρφωσης βασίστηκε στην καταγραφή και ανάλυση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επακολούθησε έγγραφη δέσμευση της διοίκησης του ιδρύματος. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκαν επιτόπιες επισκέψεις στον φορέα και μέσω αυτών αποτυπώθηκαν οι διαδικασίες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργεί ο φορέας, χαρτογραφήθηκε το πληροφοριακό του σύστημα και έγινε μία επισκόπηση των μέτρων φυσικής ασφάλειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Σχέδιο συμμόρφωσης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων

Όπως σημειώθηκε στα προηγούμενα κεφάλαια και πραγματοποιήθηκε αναφορά σε διάφορα πανεπιστήμια της χώρας μας για τις βασικές λειτουργίες και τη συμμόρφωση του Κανονισμού, παρακάτω παρατίθεται το σχέδιο συμμόρφωσης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων. Παράλληλα, διατίθενται τα διάφορα έντυπα προκειμένου να λάβουμε γνώση και να έχουμε μια πλήρη εικόνα μιας ολοκληρωμένης διαδικασίας τους.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ το πρώτο βήμα προς τη συμμόρφωση είναι η δέσμευση και η παρουσίαση στη διοίκηση των αναγκών της σε νομικό και κανονιστικό πλαίσιο, η χαρτογράφηση και ροή των δεδομένων και η νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας. Έπειτα, ακολουθεί ο έλεγχος πολιτικών, διαδικασιών και τεκμηρίωσης, η αξιολόγηση της επικινδυνότητας και ο έλεγχος τρωτότητας. Εφόσον, αξιολογηθεί το οργανωτικό και τεχνολογικό υπόβαθρο του πανεπιστημίου δύναται να προχωρήσει στις πρακτικές διαδικασίες, που θα συντελέσουν στην ολοκλήρωση του σχεδίου συμμόρφωσης.

5.2 Οργανωτικά μέτρα συμμόρφωσης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων

Οι πολιτικές και οι διαδικασίες σχετικά με την ασφάλεια των πληροφοριών, που δε θα πρέπει να απουσιάζουν από κανένα εκπαιδευτικό ίδρυμα είναι οι κάτωθι:

- *πολιτική ασφάλειας προσωπικών δεδομένων*, που θέτει ο οργανισμός για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων και πηγάζει από την απόφαση δέσμευσης της διοίκησης,
- *πολιτική ασφάλειας πληροφοριών*, που πρόκειται για τους κανόνες που θέτει το ίδρυμα για να προστατεύσει τις πληροφορίες που διαθέτει ως περιουσιακό του στοιχείο, όπως είναι η χρήση και ασφάλεια διαδικτύου, η χρήση ισχυρών κωδικών πρόσβασης, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τα αποσπώμενα μέσα αποθήκευσης και η διαβάθμιση πληροφοριών,
- *πολιτική και διαδικασία συλλογής και χρήσης δεδομένων ειδικών κατηγοριών*, όπου πρόκειται για τους κανόνες που υιοθετεί το ίδρυμα σχετικά με τη συλλογή και χρήση δεδομένων ειδικών κατηγοριών, γνωστά και ως ευαίσθητα δεδομένα,
- *πολιτική και διαδικασία συλλογής και χρήσης δεδομένων ευαίσθητων υποκειμένων*, όπου πρόκειται για τους κανόνες που υιοθετεί το ίδρυμα σχετικά με τη συλλογή και διαχείριση δεδομένων προσωπικά χαρακτήρα από ευαίσθητα υποκείμενα.
- *πολιτική και διαδικασία διατήρησης της ακεραιότητας των δεδομένων*, όπου αναφέρεται στους κανόνες και τους τρόπους με τους οποίους διασφαλίζεται η ακεραιότητα των δεδομένων,
- *πολιτική και διαδικασία διαγραφής – καταστροφής δεδομένων*, όπου υπάρχει σαφώς ορισμένη διαδικασία καταστροφής όπως ορίζεται από το νομοθετικό πλαίσιο,
- *πολιτική και διαδικασία για τη λήψη συγκατάθεσης*, όπου αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο το εκπαιδευτικό ίδρυμα λαμβάνει τη συγκατάθεση από τα υποκείμενα των δεδομένων και τους τρόπους ενημέρωσης για τα δικαιώματά τους,

- *πολιτική και διαδικασία για τον χρόνο διατήρησης των δεδομένων, όπου αναφέρεται στην προσαρμογή του ιδρύματος στις οδηγίες του Κανονισμού κατά την περίοδο τήρησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,*
- *πολιτική ενσωμάτωσης της προστασίας δεδομένων σε συμβάσεις με εκτελούντες την επεξεργασία, όπου αναφέρεται στους κανόνες που θέτει το πανεπιστήμιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ενεργούν ως εκτελούντες την επεξεργασία σε διαδικασίες, όπου ο ίδιος είναι υπεύθυνος,*
- *πολιτική ενσωμάτωσης της προστασίας δεδομένων σε συμβάσεις με το προσωπικό, όπου αναφέρεται στους κανόνες που θέτει το ίδρυμα για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το προσωπικό του,*
- *διαδικασία ανταπόκρισης σε αιτήματα πρόσβασης στα δεδομένα, όπου προσδιορίζει τον τρόπο που το ίδρυμα λαμβάνει αιτήματα πρόσβασης για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διατηρεί,*
- *διαδικασία ανταπόκρισης σε αιτήματα διόρθωσης των δεδομένων, όπου προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο το ίδρυμα διαχειρίζεται αιτήματα διόρθωσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,*
- *διαδικασία ανταπόκρισης σε αιτήματα εξαίρεσης, περιορισμού ή αντίρρησης στην επεξεργασία, όπου προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο το ίδρυμα διαχειρίζεται αιτήματα εξαίρεσης, περιορισμού και αντίρρησης στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,*
- *διαδικασία παρακολούθησης - ενημέρωσης νέων απαιτήσεων συμμόρφωσης και βελτιστοποίησης πρακτικών, όπου αναφέρεται στους τρόπους παρακολούθησης του κανονισμού και της συνεχούς προσαρμογής τους σε αυτό,*
- *διαδικασία ανταπόκρισης σε αιτήματα φορητότητας των δεδομένων, όπου αναφέρεται στον τρόπο που με τον οποίο το ίδρυμα αποκρίνεται σε αιτήματα υποκειμένων των δεδομένων για τη μεταφορά των δεδομένων, που αφορούν σε τρίτο οργανισμό,*
- *τήρηση μητρώου συμβάντων, όπου πρόκειται για ένα αρχείο καταγραφής συμβάντων σε έντυπη ή και ηλεκτρονική μορφή σχετικά με τις παραβιάσεις του ΓΚΠΔ,*
- *πολιτικές - διαδικασίες διαβίβασης δεδομένων σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, όπου αναφέρεται σε κανόνες που θέτει ο οργανισμός για τη*

διαβίβαση σε χώρες εκτός ΕΟΧ (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος) και τους τρόπους με τους οποίους υλοποιείται,

- *σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας*, όπου αναφέρεται σε ένα σχέδιο που αποφασίζει να υλοποιήσει ο φορέας, ώστε τα δεδομένα που διαχειρίζεται να συνεχίσουν να είναι διαθέσιμα έπειτα από την εμφάνιση καταστροφών.

5.3 Εφαρμογή στα εκπαιδευτικά ιδρύματα

Προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω ενέργειες, που αφορούν τις πολιτικές και τις διαδικασίες ασφάλειας των πληροφοριών και τη συμμόρφωση του Κανονισμού, τα ακαδημαϊκά ιδρύματα έχουν λάβει υπόψη τις παραπάνω παραμέτρους και έχουν προχωρήσει στην υλοποίησή τους. Ενδεικτικά, το Πολυτεχνείο Κρήτης στα τέλη του 2018 και ακολουθώντας το πρώην Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης στις αρχές του 2019 αποδέχτηκαν το αναλυτικό σχέδιο συμμόρφωσης με υπογεγραμμένη σύμβαση έργου ΓΚΠΔ στοχεύοντας στην ευαισθητοποίηση των υπαλλήλων και στη δημιουργία κουλτούρας αναφορικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Τα προτεινόμενα αυτά μέτρα προσαρμόστηκαν στις διαδικασίες των τμημάτων του ιδρύματος, όπως είχαν καταγραφεί σε προηγούμενο στάδιο του έργου και όχι ως γενικότερες οδηγίες εφαρμογής του Κανονισμού. Τα όποια κενά καλύφθηκαν από τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 679/2016, με στόχο τη διαμόρφωση χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στη νέα πραγματικότητα της ψηφιακής οικονομίας.

Η παρούσα μελέτη των ιδρυμάτων της Κρήτης, αφορά τη διαδικασία συμμόρφωσης τους και ο σκοπός τους είναι η πρόταση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου οδηγιών και μέτρων, η υιοθέτηση των οποίων θα οδηγήσει τον φορέα σε ένα επαρκές και ικανοποιητικό βαθμό συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ, αλλά ταυτόχρονα θα οδηγήσει και στην ασφάλεια των φοιτητών και του εκπαιδευτικού προσωπικού με την προστασία των δεδομένων. Επιπρόσθετα, η υιοθέτηση από τα στελέχη του ιδρύματος των καλών πρακτικών θα συμβάλλουν περαιτέρω στην προστασία των προσωπικών δεδομένων. Είναι σημαντικό να τονιστεί πως οι οδηγίες, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα, αλλά και οι καλές πρακτικές που εσωκλείονται στο σχέδιο συμμόρφωσης αποτελούν προτάσεις προς το ίδρυμα και η εφαρμογή τους εναπόκειται σε αυτό. Τέλος, λόγω της δραστηριότητάς του, αλλά και της φύσης του,

το ίδρυμα διενεργεί επεξεργασίες με τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων και μη, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

5.4 Διάφορα έντυπα του σχεδίου συμμόρφωσης για τα εκπαιδευτικά ιδρύματα

Εφόσον το σχέδιο συμμόρφωσης έχει καταγραφεί και βρίσκεται προς υλοποίηση παρακάτω παρατίθενται ενδεικτικά έντυπα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για την διευκόλυνση της διαδικασίας και την πρακτική υλοποίηση του ΓΚΠΔ. Συγκεκριμένα, ακολουθούν το έντυπο απορρήτου, το έντυπο απορρήτου για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, το οποίο είναι το ίδιο με το πρώτο και δεν παρατίθεται, το έντυπο της ενημέρωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού για την καταγραφή συνεδρίας τηλεκπαίδευσης, καθώς και το έντυπο της ενημέρωσης και συγκατάθεσης για την καταγραφή της συνεδρίας στην εξ' αποστάσεως διδασκαλία.

5.4.1 Δήλωση Απορρήτου/ Δήλωση απορρήτου για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

Ταυτότητα και στοιχεία επικοινωνίας του Υπευθύνου Επεξεργασίας:

Το ... Πανεπιστήμιο είναι ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας και δεσμεύεται να προστατεύσει τα δικαιώματα των φυσικών προσώπων σε πλήρη εναρμόνιση με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ) και τον ν. 4624/2019.

Με το παρόν έντυπο, θέλουμε να σας ενημερώσουμε ότι για εμάς η προστασία των προσωπικών δεδομένων σας, είχε και έχει πρωταρχική σημασία. Υπό την ιδιότητα μας, επεξεργαζόμαστε τα προσωπικά σας δεδομένα, τα οποία συλλέγονται κατά τη διάρκεια της βιντεοσκοπησης.

Στοιχεία επικοινωνίας του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων DPO:

Ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων του ... Πανεπιστημίου είναι ο ... και μπορείτε να έρθετε σε επαφή μαζί του στο ... (συμπλήρωση ηλεκτρονικής διεύθυνσης)

Οι πληροφορίες που συλλέγουμε για εσάς:

Τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται κατά τη διάρκεια της ψηφιακής καταγραφής περιλαμβάνουν: στοιχεία ταυτότητας, στοιχεία θέσης καθώς εικόνα και ήχο.

Ποιος είναι ο σκοπός επεξεργασίας των προσωπικών σας δεδομένων:

Η εξέταση θα καταγραφεί ψηφιακά για την διευκόλυνση της συνέχισης του ακαδημαϊκού έργου του ιδρύματος με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης ή ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης.

Ποια είναι η νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας των δεδομένων σας:

Βάσει του άρθρου 6 του Κανονισμού, νομιμοποιητική βάση επεξεργασίας των δεδομένων σας αποτελεί η άσκηση δημοσίου συμφέροντος.

Ποιος λαμβάνει τα προσωπικά σας δεδομένα:

Δεν γίνεται διαβίβαση των βιντεοσκοπήσεων. Πρόσβαση σε αυτές έχουν τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας για το χρονικό διάστημα που αυτές είναι αναρτημένες.

Πόσο χρόνο θα διατηρηθούν τα δεδομένα σας:

Οι βιντεοσκοπήσεις που περιέχουν προσωπικά δεδομένα, διατηρούνται στη βάση μας επί 10ετίας και μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος αυτού διαγράφονται ασφαλώς.

Ποια είναι τα δικαιώματά σας:

Έχετε τα ακόλουθα δικαιώματα:

- να γνωρίζετε τις κατηγορίες των προσωπικών σας δεδομένων που τηρούμε και επεξεργαζόμαστε, την προέλευση τους, τους σκοπούς επεξεργασίας αυτών καθώς και τα σχετικά σας δικαιώματα (δικαίωμα πρόσβασης),
- να ζητήσετε διόρθωση ή και τη συμπλήρωση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σας ώστε να είναι πλήρη και ακριβή, προσκομίζοντας κάθε απαραίτητο έγγραφο από το οποίο προκύπτει η ανάγκη διόρθωσης ή συμπλήρωσης (δικαίωμα διόρθωσης),
- να ζητήσετε τον περιορισμό της επεξεργασίας των δεδομένων σας (δικαίωμα περιορισμού),
- να εναντιωθείτε σε οποιαδήποτε περαιτέρω επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων (δικαίωμα εναντίωσης),
- να ζητήσετε διαγραφή των προσωπικών σας δεδομένων από τα αρχεία που τηρούμε (δικαίωμα στη λήθη),
- να ζητήσετε μεταφορά των δεδομένων σας από ... Πανεπιστήμιο σε οποιονδήποτε άλλο υπεύθυνο επεξεργασίας (δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων),
- να υποβάλλετε καταγγελία στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (<https://www.dpa.gr/>), εφόσον θεωρείται ότι προσβάλλονται τα δικαιώματά σας με οποιονδήποτε τρόπο.

Τυχόν αιτήματα ή αντιρρήσεις θα πρέπει να γίνονται εγγράφως στον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων του ιδρύματος.

Ασφάλεια των δεδομένων σας:

Το ... Πανεπιστήμιο έχει λάβει όλα τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, έτσι ώστε τα δεδομένα σας να είναι ασφαλή.

Πως να κάνετε τα παράπονά σας:

Αν θέλετε να ασκήσετε κάποιο από τα δικαιώματά σας μπορείτε, να επικοινωνήσετε με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων, στα παραπάνω στοιχεία επικοινωνίας.

Αν δεν λάβετε εγκαίρως απάντηση, η απάντηση δεν σας καλύπτει ή παραμείνετε δυσαρεστημένοι, έχετε το δικαίωμα προσφυγής στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα σύμφωνα με τις υποδείξεις της Αρχής.

5.4.2 Έντυπο ενημέρωσης εκπαιδευτικού προσωπικού για την καταγραφή συνεδρίας τηλεκπαίδευσης

Το ... Πανεπιστήμιο συμμετέχει ενεργά στα μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης του κορονοϊού COVID 19 και παράλληλα ενισχύει την προσπάθεια του για τη συνέχιση της εκπαιδευτικής του δραστηριότητας εξ' αποστάσεως, ως μια βέλτιστη λύση κατά την περίοδο εφαρμογής των έκτακτων μέτρων και την αναστολή της διδασκαλίας με φυσική παρουσία.

Κάποια από τα εργαλεία αυτά παρέχουν τη δυνατότητα καταγραφής μιας εξ' αποστάσεως συνεδρίας, δυνατότητα η οποία ενδεχομένως απασχολεί μέρος του διδακτικού προσωπικού που οργανώνει αντίστοιχες διδασκαλίες. Για το λόγο αυτό θεωρούμε σκόπιμο να ενημερώσουμε όλους εσάς που ενδιαφέρεστε για μια τέτοια δράση καταγραφής ή και της ανάρτησης του περιεχομένου της σε κάποια ιστοσελίδα και να σας εξηγήσουμε σύντομα ποιες είναι οι συνέπειές της με γνώμονα **τα προσωπικά δεδομένα και μόνο**.

Κατά την καταγραφή της συνεδρίας γίνεται συλλογή προσωπικών δεδομένων των διδασκόντων (φωνή, εικόνα, άλλα προσωπικά χαρακτηριστικά ανάλογα με τη λήψη) και ενδεχομένως και των φοιτητών (φωνή, εικόνα, γραπτά σχόλια) ανάλογα με το εργαλείο και τις ρυθμίσεις.

Ο σκοπός της καταγραφής μπορεί να είναι μόνο η δημιουργία αρχείου εκ μέρους του διδάσκοντα ή και η ανάρτησή του σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες του Πανεπιστημίου...

Η κάθε ενέργεια της καταγραφής ή και της ανάρτησης αποτελούν επεξεργασίες προσωπικών δεδομένων (επεξεργασία εφ' εξής) και δημιουργούν υποχρεώσεις στο ... σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ 2016/679 - GDPR) και τον Ν. 4624/2019, οι οποίες πρέπει να εξεταστούν αν είναι εφικτές πριν την κάθε επεξεργασία και συνοπτικά μπορούμε να αναφέρουμε:

- πριν τη επεξεργασία, θα πρέπει να υπάρχει η κατάλληλη ενημέρωση των φοιτητών για τους σκοπούς, τη νόμιμη βάση του χρόνου διατήρησης του αρχείου καταγραφής ή και του χρόνου ανάρτησης, τα δικαιώματά τους κλπ. σύμφωνα με τον Κανονισμό,
- να υπάρχει ρητή συγκατάθεση από διδάσκοντες και φοιτητές για να είναι σύννομη η επεξεργασία, επειδή η καταγραφή και η προβολή είναι

επεξεργασίες για άλλον σκοπό από τον αρχικό, αυτόν της συμμετοχής στην εξ' αποστάσεως διδασκαλία. Το Πανεπιστήμιο πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει την κάθε συγκατάθεση (αρχή της λογοδοσίας). Ως προς την συγκατάθεση των διδασκόντων, η επεξεργασία των δικών τους προσωπικών δεδομένων γίνεται αποκλειστικά με δική τους απόφαση και θετική ενέργεια, τα οποία αποτελούν την απόδειξη της ελεύθερης βούλησης τους, γεγονός που καθιστά νόμιμη τη συγκατάθεση τους,

- οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα να άρουν την συγκατάθεσή τους κάθε στιγμή ή να ασκήσουν το δικαίωμα για τα προσωπικά τους δεδομένα της πρόσβασης, της διαγραφής, ή της εναντίωσης. Στην περίπτωση της άρσης της συγκατάθεσης ή αιτήματος διαγραφής απαιτείται επεξεργασία του αρχείου καταγραφής ή και της εκ νέου ανάρτησης του. Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η διαδικασία εντοπισμού μέρους του αρχείου που θα πρέπει να τροποποιηθεί,

- για τους φοιτητές που δεν έχουν δώσει συγκατάθεση θα πρέπει να μπορούν να ληφθούν τεχνικά μέτρα, όπως ενδεικτικά, για τη μεν απευθείας μετάδοση, τη δυνατότητα ανωνυμοποίησης (π.χ. μέσω σίγασης του μικροφώνου ή αλλαγή χροιάς/παραμόρφωση φωνής), προκειμένου να τεθεί το ερώτημα, ή, για την περίπτωση της ανάρτησης εκ των υστέρων, τη δυνατότητα τεχνικής επεξεργασίας του καταγεγραμμένου υλικού (π.χ. μοντάζ). Ο διδάσκων θα μπορεί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο για τη διδακτική διαδικασία, να επαναλάβει ο ίδιος το ερώτημα που τέθηκε από το φοιτητή (που μπορεί να υποβληθεί γραπτά σε προσωπικό μήνυμα).

Κρίνουμε ότι στην παρούσα στιγμή είναι αρκετά δύσκολη η ικανοποίηση των

εν λόγω υποχρεώσεων μας ως ... και για τον λόγο αυτό δεν προτείνουμε την καταγραφή των εξ' αποστάσεων διδασκαλιών.

Σε κάθε περίπτωση για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων μπορείτε να επικοινωνείτε με τον Υπεύθυνο Επεξεργασίας Δεδομένων του ιδρύματος.

5.4.3 Έντυπο ενημέρωσης και συγκατάθεσης για την καταγραφή της συνεδρίας στην εξ' αποστάσεως διδασκαλία

Ενημέρωση συμμετέχοντα στην online εξ' αποστάσεως διδασκαλία για την καταγραφή των προσωπικών του δεδομένων.

Το ... Πανεπιστήμιο συμμετέχει ενεργά στα μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης του κορονοϊού COVID 19 και παράλληλα ενισχύει την προσπάθεια του για την συνέχιση της εκπαιδευτικής του δραστηριότητας μέσα από σύγχρονα εργαλεία τηλεεκπαίδευσης, ως μια βέλτιστη λύση στα απαραίτητα περιοριστικά μέτρα στη μετακίνηση των ανθρώπων για την προάσπιση της δημόσιας υγείας.

Καταγράφουμε τη συνεδρία της εξ' αποστάσεως διδασκαλίας του μαθήματος στο οποίο καλείστε να συμμετάσχετε, για την ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου, το οποίο θα είναι διαθέσιμο μέσω της πλατφόρμας <http://...> στους φοιτητές του Πανεπιστημίου, οι οποίοι δεν έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν απομακρυσμένα το μάθημα ή οι ίδιοι να ανανεώσουν τις γνώσεις σας.

Κατά τη συμμετοχή σας στη συνεδρία ενδέχεται να καταγραφούν σε αρχείο βίντεο προσωπικά σας δεδομένα, όπως η συμμετοχή σας με το όνομά σας, οι δραστηριότητές σας στο πλαίσιο του μαθήματος, όπως είναι η εικόνα σας σε περίπτωση που εσείς επιλέξετε να χρησιμοποιήσετε την βιντεοκάμερά σας. Επίσης, να καταγραφεί η φωνή σας σε περίπτωση υποβολής ερώτησης με τη χρήση του μικροφώνου, η γραπτή ερώτηση ή η τοποθέτησή σας σε περίπτωση που την πραγματοποιήσετε στο δημόσιο ηλεκτρονικό πεδίο της πλατφόρμας και όχι με προσωπικό μήνυμα στον διδάσκοντα. Για το λόγο αυτό ζητούμε στη συνέχεια τη συγκατάθεσή σας. Η παροχή ή η άρνηση της συγκατάθεσής σας δεν επηρεάζει με κανένα τρόπο τις όποιες σχέσεις σας με το Πανεπιστήμιο ή τον διδάσκοντα ή τους άλλους φοιτητές.

Το αρχείο καταγραφής θα είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου.

Για τα προσωπικά σας δεδομένα που συλλέγονται στο αρχείο καταγραφής της συνεδρίας λαμβάνονται επαρκή μέτρα για την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας, όπως είναι η ελεγχόμενη πρόσβαση στο σύστημα καταγραφής του βίντεο και στο αρχείο βίντεο.

Μπορείτε να ανακαλέσετε τη συγκατάθεσή σας οποιαδήποτε στιγμή. Η ανάκληση της συγκατάθεσης δεν θίγει τη νομιμότητα της επεξεργασίας που

βασίστηκε στη συγκατάθεση προ της ανάκλησής της. Με την ανάκληση της συγκατάθεσης σας τα προσωπικά σας δεδομένα θα διαγραφούν από το αρχείο καταγραφής και το αναρτημένο αρχείο. Επιπλέον, μπορείτε για τα προσωπικά σας δεδομένα να ασκήσετε τα δικαιώματα της πρόσβασης, της διαγραφής, της ενημέρωσης, της διόρθωσης και της εναντίωσης.

Για την άσκηση των δικαιωμάτων σας, αλλά και για περισσότερη ενημέρωση στην προστασία των προσωπικών σας δεδομένων παρακαλούμε να ανατρέξετε στη Δήλωση Απορρήτου μέσω της ιστοσελίδας του Πανεπιστημίου.

Η δημοσίευση, η ανάρτηση στο διαδίκτυο, η κοινοποίηση σε τρίτους, η μετάδοση, η διανομή με οποιοδήποτε τρόπο, του συνόλου ή μέρους των ηλεκτρονικών μαθημάτων, χωρίς προηγούμενη ρητή γραπτή συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων (διδάσκοντες, συμφοιτητές) που έχουν καταγραφεί τα προσωπικά τους δεδομένα, παραβιάζει το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ 2016/679) και το ν. 4624/2019.

Συγκατάθεση συμμετέχοντα στην εξ' αποστάσεως

διδασκαλία.

Συμφωνείτε να καταγράψουμε κατά την διάρκεια της εξ αποστάσεως διδασκαλίας προσωπικά σας δεδομένα, όπως αναφέρονται πιο πάνω, για την ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου, το οποίο θα είναι διαθέσιμο μέσω της πλατφόρμας <http://...>

Συμφωνώ

Δεν συμφωνώ

5.5 Τεχνικά μέτρα συμμόρφωσης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων

Τα τεχνικά μέτρα που προτείνονται για τα ακαδημαϊκά ιδρύματα στοχεύουν στην προστασία των προσωπικών δεδομένων που βρίσκονται σε φυσικό και ψηφιακό αρχείο. Συγκεκριμένα, η προστασία των ιδιοτήτων (εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα, διαθεσιμότητα και διάρκεια στον χρόνο) απειλούνται βάσει της μελέτης ανάλυσης επικινδυνότητας. Για κάθε τεχνικό μέτρο παρουσιάζεται το σχετικό όφελος

αναφορικά με την ιδιότητα που προστατεύει και η σειρά προτεραιότητας που βασίζεται στα αποτελέσματα της μελέτης ανάλυσης επικινδυνότητας.

Η εφαρμογή των παρακάτω τεχνικών μέτρων αφορούν τη συμμόρφωση του φορέα με τον Κανονισμό για την παρούσα χρονική στιγμή και συνεπώς, πρέπει να ενημερώνονται και να τροποποιούνται ανάλογα με τις τεχνολογικές, κανονιστικές και νομοθετικές μεταβολές. Ενδεικτικά σημεία που αναλαμβάνονται υπόψη είναι τα ακόλουθα:

- *λειτουργικό σύστημα*, στο οποίο πρέπει να υπάρχει γενική εποπτεία με ανασκοπήσεις, μία με δύο ανά έτος και χωρίς να υπάρχουν κενά ασφαλείας είτε στο σέρβερ είτε στα τερματικά,
- *κωδικοί πρόσβασης στα τερματικά* θα πρέπει να είναι πιο σύνθετοι συμπεριλαμβάνοντας πεζά γράμματα, αριθμούς και σύμβολα με τουλάχιστον 8 χαρακτήρες,
- *δικαιώματα διαχειριστή* σε εξουσιοδοτημένους χρήστες του μηχανογραφικού συστήματος και για την αποφυγή ευπαθειών, πρόσβαση σε χρήστες αναλόγως με την εργασία που έχουν να εκτελέσουν,
- *αποθήκευση δεδομένων σε αποσπώμενα μέσα αποθήκευσης*, θα πρέπει να επιτρέπεται για περιορισμένο χρονικό διάστημα και κατόπιν υποβολής εγγράφου υποβληθέντος αιτήματος λόγω της πιθανότητας διαρροής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ελεύθερη χρήση θυρών,
- *εφαρμογή αντιϊκών συστημάτων* για την αποφυγή προσβολών από ιούς και κακόβουλα προγράμματα σύμφωνα με την ανάλυση επικινδυνότητας και οι χρήστες των τερματικών να μην έχουν το δικαίωμα της διακοπής της λειτουργίας του,
- *κρυπτογράφηση*, καθώς αποτελεί ένα εκ των τριών μέτρων που αναφέρει ρητά ο Κανονισμός ως τεχνικό μέτρο προστασίας των προσωπικών δεδομένων και προτείνεται ως άμεσο μέτρο υψηλής προτεραιότητας (με εφαρμογή εντός τριών με έξι μήνες) η κρυπτογράφηση των δίσκων (file servers), η κρυπτογράφηση αποσπώμενων συσκευών (usb drivers, εξωτερικών δίσκων), η κρυπτογράφηση των βάσεων δεδομένων, αλλά και

των αντιγράφων αυτών, εξασφαλίζοντας την ακεραιότητα και την εμπιστευτικότητα των προσωπικών δεδομένων,

- *κρυπτογράφηση της ιστοσελίδας του ιδρύματος* για τη διασφάλιση των δεδομένων των φυσικών προσώπων που καταχωρούνται στη φόρμα επικοινωνίας της ιστοσελίδας,
- *δικτυακή κίνηση και κοινωνικά δίκτυα*, όπου προτείνεται η εφαρμογή περιορισμών για τους υπαλλήλους, καθώς και σε ιστοτόπους μη συμβατούς με την εργασία του φορέα,
- *εγκατάσταση συστημάτων προειδοποίησης και καταγραφής* από τη μηχανογράφηση του ιδρύματος προκειμένου να υπάρχει μελλοντική υποδομή για λογισμικό προειδοποιήσεων και καταγραφής. Το σύστημα καταγραφής έχει σκοπό να παράγει και να διατηρεί αρχεία σχετικά με την κίνηση στο δίκτυο, τη λήψη αντιγράφων ασφαλείας, την παραβίαση κανόνων και πολιτικών, καθώς και να συνεισφέρει στον εντοπισμό ευπαθειών, αλλά και στον καταλογισμό ευθυνών.

5.6 Καλές πρακτικές των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων

Εφόσον, έχουν παρουσιαστεί τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα, καθώς και το σχέδιο συμμόρφωσης για τα ακαδημαϊκά ιδρύματα στο σημείο αυτό κρίνεται απαραίτητο να αποδοθούν οι καλές πρακτικές, που θα επιφέρουν το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα και είναι οι ακόλουθες:

- *ψηφιοποίηση του φυσικού αρχείου*, ενθαρρύνεται για τα έγγραφα ή την ηλεκτρονική τους μορφή εξ' αρχής από τα αντίτυπα σε χαρτί για λόγους επιχειρησιακής συνέχειας (διατήρηση της διαθεσιμότητας και της ακεραιότητας των αρχείων που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα).
- *ψευδωνυμοποίηση και ανωνυμοποίηση*, οι οποίες είναι δύο εκ των τριών μέτρων που αναφέρει ο Κανονισμός ως μέτρα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα μέτρα αυτά προτείνεται να χρησιμοποιούνται από τον φορέα ως καλές πρακτικές στις επεξεργασίες, όπου δεν απαιτείται η

ταυτοποίηση των φυσικών προσώπων. Συγκεκριμένα, τα μέτρα αυτά είναι ιδιαίτερα χρήσιμα κατά την περίπτωση των στατιστικών στοιχείων ή αναλύσεων, των αναρτήσεων ή κοινοποιήσεων του φορέα, όπου δεν απαιτείται η ταυτοποίηση των φυσικών προσώπων, στις εισηγήσεις στο διοικητικό συμβούλιο και τέλος στις αναρτήσεις στη Διαύγεια, που συμπεριλαμβάνεται η ανάρτηση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και μπορεί να χρησιμοποιηθεί έτσι ώστε να μην μπορεί να γίνει η ταυτοποίηση του φυσικού προσώπου.

- *διαβάθμιση πληροφοριών*, όπου προτείνεται στην ηλεκτρονική αλληλογραφία τόσο εντός του φορέα, όσο και με τρίτους. Τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σημαίνονται στην αρχή του σώματός τους χρησιμοποιώντας τον παρακάτω πίνακα. Όμοια με τη σήμανση των αρχείων απαγορεύεται και εδώ η σήμανση των μηνυμάτων ως μέρος του «θέματός» τους ή άλλων πεδίων που είναι ορατά πριν το άνοιγμα του μηνύματος. Η σήμανση παρουσιάζεται στο επάνω κεντρικό μέρος του εντύπου και είναι τοποθετημένη, έτσι ώστε να είναι άμεσα ορατή. Επιπλέον, το έντυπο το οποίο δε φέρει σήμανση θεωρείται «κοινό».

A/A	Διαβάθμιση	Επιγραφή	Χρώμα	Δείγμα
1	Κοινό	«ΚΟΙΝΟ» ή τίποτα	Λευκό	ΚΟΙΝΟ
2	Ελεγχόμενο	«ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟ»	Κίτρινο	ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟ
3	Εμπιστευτικό	«ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ»	Πορτοκαλί	ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ
4	Απόρρητο	«ΑΠΟΡΡΗΤΟ»	Κόκκινο	ΑΠΟΡΡΗΤΟ

Οι πληροφορίες με διαβάθμιση «Εμπιστευτικό» διακινούνται με ασφαλή τρόπο και συγκεκριμένα με ενεργοποιημένα τα αποδεικτικά παραλαβής. Τα αρχεία που φέρουν πληροφορίες με διαβάθμιση «Απόρρητο» «καθαρίζονται» εντελώς με τρόπο που εξασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που περιείχαν δεν μπορούν να ανακτηθούν. Τα αρχεία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων πρέπει να αποστέλλονται κρυπτογραφημένα και να μην περιέχεται στο ίδιο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το κλειδί αποκρυπτογράφησης. Κατά την περίπτωση, που ένας υπάλληλος αποχωρεί πρέπει να του αφαιρείται το δικαίωμα πρόσβασης στον λογαριασμό του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του.

- *απομακρυσμένη πρόσβαση*, προτείνεται να πραγματοποιείται μέσω εικονικού ιδιωτικού δικτύου, VPN (Virtual Private Network) από το ίδρυμα. Η χρήση

του VPN πρέπει να ελέγχεται με τη χρήση διαφορετικού κωδικού πρόσβασης κάθε φορά ή με το σύστημα δημοσίου/ ιδιωτικού κλειδιού με χρήση ισχυρού κωδικού πρόσβασης (passphrase). Επιπλέον, όταν υπάρχει ενεργή σύνδεση στο δίκτυο του φορέα μέσω VPN θα εξαναγκάσει όλη την κίνηση από και προς τον υπολογιστή μέσω της σύνδεσης VPN. Με αυτόν τον τρόπο, όλη η υπόλοιπη κίνηση θα σταματήσει. Επίσης, δεν επιτρέπεται κίνηση διπλής ροής, αλλά είναι θεμιτή μόνο μία σύνδεση δικτύου. Αναφορικά με τους χρήστες του VPN, θα πρέπει να αποσυνδέονται αυτόματα από το δίκτυο του φορέα έπειτα από τριάντα λεπτά μη ενεργούς δράσης. Ο χρήστης θα πρέπει να μπορεί να ξανασυνδεθεί στο δίκτυο, ενώ το VPN θα πρέπει να είναι περιορισμένο σε έναν απόλυτο χρόνο σύνδεσης των 24 ωρών. Για τους χρήστες των υπολογιστών, οι οποίοι χρησιμοποιούν εξοπλισμό που δε τους ανήκει, θα πρέπει να κάνουν τις κατάλληλες ρυθμίσεις, προκειμένου να συμμορφωθούν τα μηχανήματά τους με το VPN δίκτυο του φορέα και την πολιτική ασφαλείας του δικτύου. Συνεπώς, με την χρήση της VPN τεχνολογίας με προσωπικό εξοπλισμό, οι χρήστες θα πρέπει να κατανοήσουν ότι τα μηχανήματά τους είναι η προέκταση του δικτύου του φορέα και υπόκεινται στους ίδιους κανονισμούς, που εφαρμόζονται στον εξοπλισμό του ιδρύματος.

Εν κατακλείδι, στα προηγούμενα κεφάλαια μελετήθηκε όλη η λειτουργία του ΓΚΠΔ από το κανονιστικό μέχρι και το νομοθετικό του πλαίσιο, το σχέδιο συμμόρφωσης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων με τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα. Αποτυπώθηκαν τα έντυπα που σχετίζονται με τον Κανονισμό και χρήζουν εφαρμογής και προτάθηκαν οι καλές πρακτικές των ιδρυμάτων προκειμένου να ακολουθηθούν βελτιωτικές προτάσεις. Ουσιαστικά, ολοκληρώθηκε το πρώτο εισαγωγικό κομμάτι και ακολουθεί η εξίσου σημαντική διαδικασία της έρευνας και της επεξεργασίας των αντίστοιχων αποτελεσμάτων της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 Αρχική προσέγγιση

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας σύμφωνα με τη δομή των ερωτήσεων είναι να καλυφθούν όσο περισσότερο δύνανται τα βασικά στοιχεία του Κανονισμού και να εντοπιστούν οι βασικές λειτουργίες από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα για τα ακαδημαϊκά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Για το λόγο αυτό, διερευνάται η σημαντικότητα του Κανονισμού, το πλάνο προστασίας της πολιτικής ασφάλειας από την πλευρά των φοιτητών, αλλά και του διοικητικού, ακαδημαϊκού και λοιπού προσωπικού. Αντίστοιχα, ερευνάται η εξοικείωση των τμημάτων με τον ΥΠΔ και η αναφορά συμβάντων σε εκείνον, ενδεχόμενα περιστατικά παραβίασης προσωπικών δεδομένων, αλλά και αν παρέχεται η αντίστοιχη εκπαίδευση των τμημάτων για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό τους υπόβαθρο. Συμπερασματικά, γίνεται αναφορά στο

σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα και στην πιο πρόσφατη ενημέρωση των τμημάτων, καθώς και στην πιο σημαντική λειτουργία αυτού.

6.2 Μεθοδολογία - ποιοτική έρευνα

Η διαδικασία, όπου συλλέγονται δεδομένα και αναλύονται με ακρίβεια οι πληροφορίες, ώστε να αυξηθεί ο βαθμός κατανόησης για ένα ή περισσότερα θέματα ή φαινόμενα αποτελούν την έρευνα. Συγκεκριμένα προσδιορίζονται τα ερευνητικά ερωτήματα για τον ΓΚΠΔ των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, το μεθοδολογικό πλαίσιο της έρευνας, καθώς και το σχέδιο της έρευνας. Κατά τη διαδικασία της *ποιοτικής έρευνας* που ακολουθήθηκε, το δείγμα αφορά διαφορετικά τμήματα του ακαδημαϊκού ιδρύματος από το εκπαιδευτικό και το διοικητικό προσωπικό με σκοπό την κατανόηση και έμφαση της λειτουργίας του Κανονισμού και την πιο ευέλικτη και κυκλική μορφή της ερευνητικής διαδικασίας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα αποτελέσματα που προκύπτουν αφορούν μόνο το υπό μελέτη δείγμα, πραγματοποιείται ανάλυση λόγου και κειμένων, υπάρχει άμεση επαφή και αλληλεπίδραση με τα υποκείμενα της έρευνας από τον ερευνητή και χρησιμοποιείται το πρώτο πρόσωπο και η αφηγηματική μορφή. Η πρωτογενής έρευνα εστιάζεται στην ανάλυση σε βάθος και για το λόγο αυτό είναι μικρότερο και το δείγμα. Με αυτόν τον τρόπο οι ερωτηθέντες των συνεντεύξεων μπορούν να εκφράσουν με λεπτομέρειες τις δικές τους εμπειρίες και να εκφράσουν τα δεδομένα που τους δίδονται σε μεγάλη έκταση και να συμπληρώσουν οτιδήποτε κρίνουν σκόπιμο με τις δικές τους πληροφορίες.

Στοχευμένα για την παρούσα έρευνα δόθηκαν δέκα συνεντεύξεις από το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (ΔΠΙΑΕ) με ηχογράφηση συνομιλίας από τα αντίστοιχα αριθμούμενα τμήματα προκειμένου να ολοκληρωθεί η έρευνα για τον ΓΚΠΔ. Η διάρκεια των συνεντεύξεων πραγματοποιήθηκε τον Μάιο 2021 και ακολούθησε η απομαγνητοφώνηση των συνομιλιών. Συγκεκριμένα, οι συνεντεύξεις καλύφθηκαν από τα παρακάτω τμήματα: την γραμματεία του μεταπτυχιακού ΠΜΣ Διοίκηση και Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων, το τμήμα Βιβλιοθηκονομίας, Αρχειονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, την κεντρική βιβλιοθήκη του ιδρύματος, το τμήμα δαπανών – λογιστήριο, τη Διεύθυνση Διοικητικών Υποθέσεων, τη Διεύθυνση Οικονομικής Υπηρεσίας, τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας

(ΕΛΚΕ), το τμήμα μισθοδοσίας της Οικονομικής Υπηρεσίας, το τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και Ηλεκτρονικών Συστημάτων και τέλος το τμήμα Διοικητικής και Γραμματειακής Υποστήριξης, Συγκλήτου και Πρυτανικού Συμβουλίου.

Παρακάτω ακολουθεί το σώμα της συνέντευξης στην αρχική του μορφή και στη συνέχεια διαδέχεται η απομαγνητοφώνηση των συνεντεύξεων για τα επιμέρους τμήματα.

6.3 Δομή συνέντευξης

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;
- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού), γ) του λοιπού προσωπικού;
- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;
- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;
- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερο σημαντική.
- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο σας έχει βοηθήσει;
- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7.1 Ανάλυση δεδομένων συνέντευξης

Η ανάλυση των δεδομένων των συνεντεύξεων αφορά τα τμήματα του ΔΠΑΕ, όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο και παρατίθενται με τη σειρά παρακάτω:

Τμήμα Γραμματείας ΠΜΣ Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;

Τον θεωρώ πάρα πολύ σημαντικό, γιατί ο Κανονισμός ούτως ή άλλως εξασφαλίζει τα προσωπικά δεδομένα των φοιτητών. Ουσιαστικά πρόκειται για ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα αν αναλογιστούμε ότι σ' εμάς αποθηκεύονται τηλέφωνα, μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οτιδήποτε δηλαδή μπορεί να έρθει κάποιος σε επαφή κατευθείαν. Το μόνο βέβαια αρνητικό είναι ότι προσπαθούμε να κάνουμε διαχείριση του Κανονισμού σε καθεστώς δημοσίου τομέα. Η γραφειοκρατία είναι λίγο δύσκολη, υπάρχει αρκετή διαδικασία στην οποία θα πρέπει να ακολουθήσουμε πρώτα, ώστε να καταφέρουμε να υλοποιήσουμε τον εσωτερικό στόχο.

- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού), γ) του λοιπού προσωπικού;

Θα ήθελα να τονίσω ιδιαίτερα ότι στο τρέχον μεταπτυχιακό, αλλά και από τους υπόλοιπους φορείς που συνεργαζόμαστε, όπως το οικονομικό τμήμα του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων και Έρευνας (ΕΛΚΕ) υπάρχει πλάνο και άψογη συνεργασία, καθώς και πλήρης συμμόρφωση με τον Κανονισμό. Έχουμε άμεση συνεργασία με τους φοιτητές και έχουμε λάβει όλα τα προτεινόμενα μέτρα, που μας έχουν επισημανθεί.

- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;

Βέβαια είμαι ενημερωμένος, έχω απευθυνθεί αρκετές φορές σε περιστατικά που έχουμε χρειαστεί και έχω λάβει απάντηση για το πώς θα πρέπει να κινηθούμε σε αντίστοιχα θέματα. Έχουμε την αντίστοιχη καθοδήγηση και εξαιρετική συνεργασία.

- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;

Όχι, μέχρι στιγμής δεν έχει παρουσιαστεί κάποιο σχετικό περιστατικό.

- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερο σημαντική.

Γνωρίζω το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα, καθώς και τη λειτουργία του. Το πιο σημαντικό, επειδή κινούμαστε κατά βάση στο 90% με ηλεκτρονικά συστήματα είτε αυτά θεωρούνται τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε οι πλατφόρμες, είναι η αποθήκευση και η διασφάλιση των ηλεκτρονικών στοιχείων των φοιτητών μας όσον αφορά αυτά τα δεδομένα. Με αυτόν τον τρόπο ουσιαστικά δεν μπορεί να διαρρεύσει τίποτα και κατά την περίπτωση, που υπάρχει διαρροή να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε κι έπειτα να είμαστε σε θέση να το αντιμετωπίσουμε άμεσα. Κάποια τελευταία ενημέρωση δεν υπήρξε πρόσφατα.

- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο σας έχει βοηθήσει;

Έχω λάβει αντίστοιχη ενημέρωση, όχι εκπαίδευση όμως, από τον ΥΠΔ του αντίστοιχου τμήματος για τον τρόπο που θα πρέπει να συμμορφωθεί η γραμματεία του μεταπτυχιακού τμήματος πάνω στον Κανονισμό.

Σαφώς έχει βοηθήσει και κινούμαστε σε συγκεκριμένες οδηγίες που μας έχουν κοινοποιηθεί από το πανεπιστήμιο και αντίστοιχα και οι υπόλοιπες γραμματείες ακολουθούν αυτά τα βήματα.

- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

Όσον αφορά την Ελλάδα, καθώς ήδη έχω ερευνήσει στο παρελθόν από μέρους μου, είμαστε λίγο πίσω σε σχέση με τις άλλες χώρες. Προσπαθούμε δηλαδή να κάνουμε ότι μπορούμε, για να είμαστε συμμορφούμενοι με τον Κανονισμό. Θεωρώ όμως ότι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης η Ελλάδα είναι ακόμα στις κάτω θέσεις σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες, οι οποίες έχουν συμμορφωθεί με τον Κανονισμό εδώ και δεκαετίες. Ο Κανονισμός αυτός άλλωστε υπάρχει πολύ καιρό πριν και δεν είναι κάτι τωρινό, οπότε θα έπρεπε ήδη να υπάρχει η αντίστοιχη μέριμνα και η Ελλάδα να μην είναι στις τελευταίες θέσεις.

Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας, Αρχειονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;

Γενικότερα είναι πολύ σημαντικός ο ΓΚΠΔ και η προστασία προσωπικών δεδομένων σε ένα ευρύτερο νομικό πλαίσιο, αλλά στο συγκεκριμένο τμήμα που ανήκω και με τη δουλειά που καλούμαστε να κάνουμε, δεν το έχουμε εφαρμόσει κάπου. Γραμματειακά σίγουρα το εφαρμόζουμε σε κάποιες περιπτώσεις, αλλά υπάρχει διαφοροποίηση στη

δική μας διαδικασία μεταξύ των φοιτητών και του εκπαιδευτικού προσωπικού.

- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού), γ) του λοιπού προσωπικού;

Ναι από τα συστήματα του πανεπιστημίου ακολουθούνται και εφαρμόζονται όλα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το πιο σημαντικό είναι ότι οι βαθμολογίες των μαθημάτων πλέον δεν αναρτώνται σε ανοιχτούς πίνακες στους φοιτητές, αλλά ο κάθε φοιτητής δύναται να βλέπει τη δική του προσωπική βαθμολογία μέσα από το ηλεκτρονικό σύστημα. Συνεπώς, όλο αυτό δημιουργεί μια προστασία προσωπικών δεδομένων, αποτελεί καινοτομία και είναι πάρα πολύ σημαντικό. Κατά τις περιπτώσεις που χρειάστηκε να γίνει μια ανακοίνωση βαθμολογιών για τους φοιτητές εκτός του συστήματος της γραμματείας, που δεν λειτουργούσε, σημειώθηκε μόνο με τον κωδικό του κάθε φοιτητή κι όχι με το ονοματεπώνυμο, οπότε διατηρήθηκε και η ανωνυμία τους.

- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;

Δυστυχώς δεν τον έχω υπόψη και δεν έχει χρειαστεί να απευθυνθώ μέχρι τώρα.

- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;

Δεν έχει παρουσιαστεί κανένα περιστατικό ούτε καταγγελία, που να έχει υποπέσει στην αντίληψή μου για την παραβίαση των προσωπικών δεδομένων και όλα λειτουργούν ομαλά στο κομμάτι αυτό.

- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερη σημαντική.

Δυστυχώς δεν είμαι ενήμερος, γιατί δεν καλούμαι να κάνω τέτοια διαχείριση και δε χρειάστηκε να ενημερωθώ περαιτέρω για οποιαδήποτε διαδικασία.

- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο σας έχει βοηθήσει;

Αντίστοιχα, δεν έχω λάβει εκπαίδευση ή κάποιο σεμινάριο ως εκπαιδευτικό προσωπικό αν και θεωρώ ότι οι υπάλληλοι της διοίκησης είναι προς αυτήν την κατεύθυνση, καθώς καλούνται να εφαρμόσουν περισσότερο τον Κανονισμό.

- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

Θα ήθελα και θα με ενδιέφερε ουσιαστικά να εφαρμοστεί με αυστηρότητα και σεβασμό στα προσωπικά δεδομένα των φοιτητών το κομμάτι της επανεξέτασης και του επανελέγχου των γραπτών εξετάσεων των φοιτητών. Αν η όλη διαδικασία λάβει την αντίστοιχη επέκταση θα ήταν πολύ βοηθητικό για μας, καθώς η όποια αίτηση κατατίθεται μέχρι στιγμής δεν υπάρχει μέριμνα και η ασπίδα προστασίας για τον φοιτητή, ώστε να καταφέρει να επανεξεταστεί, αλλά ταυτόχρονα και μην μπει στο

στόχαστρο του καθηγητή. Μακάρι αυτό το σημείο να μπορέσει να εφαρμοστεί και όλα να λειτουργήσουν προς όφελος του τμήματος.

Τμήμα Κεντρικής Βιβλιοθήκης

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;

Θεωρώ πολύ σημαντικό τον ΓΚΠΔ στο αντικείμενό μου και με έχει βοηθήσει πολύ. Ασχολούμαι με το κομμάτι της συλλογής και των αναρτήσεων πτυχιακών και μεταπτυχιακών εργασιών στο διαδίκτυο.

Είτε πρόκειται για πτυχιακή εργασία είτε για μεταπτυχιακή εργασία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο του φοιτητή που όπως γνωρίζουμε, αποτελεί δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα. Συνεπώς, με την έντυπη δήλωση που μου προσκομίζουν κατοχυρώνεται η μη ανάρτησή τους στο διαδίκτυο και η αρχειοθέτησή τους μόνο χρήση.

- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού), γ) του λοιπού προσωπικού;

Υπάρχει πλάνο για όλες τις κατηγορίες και σε γενικές γραμμές ακολουθούνται. Κυρίως δίνεται βαρύτητα στο κομμάτι των φοιτητών, που σχετίζονται με τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα τους.

- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;

Δυστυχώς όχι και κανένας δεν έχει ενημερώσει το προσωπικό του ιδρύματος στα όσα χρόνια εργάζομαι στον φορέα.

- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;

Ναι από όσο γνωρίζω έχει παρουσιαστεί μια φορά. Το αποτέλεσμα ήταν να υποβαθμιστεί ο υπάλληλος, ο οποίος δεν είχε διαπράξει την παραβίαση. Έκτοτε δεν έχει αναφερθεί κάτι άλλο σχετικό.

- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερη σημαντική.

Στο αντικείμενο που προανέφερα στο πρώτο θέμα, εάν δεν υπάρξει κάποια απόφαση από την πρυτανεία η οποία θα είναι γραπτή και υπογεγραμμένη, θα συνεχιστεί ο ίδιος τρόπος διαχείρισης των πτυχιακών εργασιών. Δεν έχω λάβει πρόσφατη ενημέρωση και επομένως δεν μπορώ να κρίνω κάποια λειτουργία περισσότερη σημαντική.

- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο σας έχει βοηθήσει;

Έχω παρακολουθήσει ένα σεμινάριο στο ΕΚΔΔΑ (Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης), αλλά δεν είναι δυνατό να εφαρμόσω καμία πρακτική, διότι οι αποφάσεις λαμβάνονται από ανώτερα στελέχη και δεν επιδέχονται παρέμβαση. Το γνωστικό υπόβαθρο μπορεί να βοηθήσει μόνο σε προσωπικό επίπεδο.

- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

Δεν έχω κάτι συμπληρωματικό παρά μόνο ότι δείχνω προσωπικό ενδιαφέρον για τις λειτουργίες του Κανονισμού και θα ήθελα στο μέλλον να έχω την ευκαιρία και να ενημερωθώ σε μεγαλύτερο βαθμό.

Τμήμα Δαπανών

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;

Θεωρώ πολύ σημαντική, καθώς και απαραίτητη τη χρήση του ΓΚΠΔ για τον φορέα όπου εργάζομαι και ειδικά για την Οικονομική Υπηρεσία όπου ανήκω η χρήση του κρίνεται αναγκαία. Είναι τόσο σημαντικά τα στοιχεία που διαχειριζόμαστε, όπου η υπευθυνότητα και η ασφάλεια είναι βασικά συστατικά.

- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού), γ) του λοιπού προσωπικού;

Από όσο γνωρίζω και όσο αυτό είναι εφικτό, τηρούνται όλα τα μέτρα ασφάλειας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων του προσωπικού, αλλά και των φοιτητών και υπάρχει ένα γενικότερο πλάνο, το οποίο ακολουθούν και εφαρμόζουν όσοι έχουν μεγαλύτερη εμπλοκή.

- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;

Όχι, δυστυχώς δεν γνωρίζω σχετικά και δεν έχω απευθυνθεί. Οποιαδήποτε θέματα προκύπτουν, τα λύνουμε εσωτερικά.

- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;

Ευτυχώς το τμήμα μας δεν έχει παρουσιάσει περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων.

- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερο σημαντική.

Δεν είμαστε ιδιαίτερα ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα μας και στο διάστημα που βρίσκομαι τοποθετημένη στο συγκεκριμένο τμήμα δεν υπήρχε τέτοια προοπτική. Επομένως, δε γνωρίζω αν κάποια λειτουργία του είναι περισσότερο σημαντική.

- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο σας έχει βοηθήσει;

Δυστυχώς δεν λάβαμε κάποια επιμόρφωση, αλλά είμαστε ενημερωμένοι από προσωπικό ενδιαφέρον και δείχνουμε καλή διάθεση προκειμένου να συμμορφωθούμε και να εμπλακούμε σε περισσότερα σημεία του Κανονισμού σε συνδυασμό με τη σημαντικότητα και τη συνθετότητα του τμήματός μας.

- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

Δεν έχω κάποια συμπληρωματική παρατήρηση, αλλά ο Κανονισμός είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον και θα πρέπει να τηρείται από όλα τα τμήματα του πανεπιστημίου.

Τμήμα Διεύθυνσης Διοικητικών Υποθέσεων

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;

Ναι είναι πολύ σημαντικό ότι θα πρέπει να τηρείται ο ΓΚΠΔ, καθώς και είναι ξεκάθαρο για όλους τους φορείς. Είναι γεγονός ότι μας έχει βοηθήσει πολύ και οι διατάξεις είναι αυστηρές και θα πρέπει να τηρούνται οπωσδήποτε. Απλά δεν υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό στην υπηρεσία γενικά του φορέα, που να ασχολείται συγκεκριμένα με αυτό το αντικείμενο και να λάβεις πληροφορίες. Επίσης, δεν υπάρχει ούτε κάποιο τμήμα που μπορείς να απευθυνθείς πλην της νομικής υπηρεσίας, που απευθυνόμαστε για όλα τα θέματα και λαμβάνουμε τη σχετική καθοδήγηση.

- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού), γ) του λοιπού προσωπικού;

Υπάρχει πλάνο, αλλά δε γνωρίζω για τους φοιτητές, εφόσον δεν είναι στην αρμοδιότητά μου. Η δική μας διεύθυνση έχει τα μηχανογραφικά συστήματα, όπου ο κάθε χρήστης των τμημάτων είτε του εκπαιδευτικού προσωπικού είτε του ακαδημαϊκού είτε του διοικητικού, οι οποίοι χειρίζονται τα δεδομένα αυτά μέσω των εφαρμογών. Αντίστοιχα, υπάρχουν και οι ατομικοί φάκελοι, που βρίσκονται σε συγκεκριμένο μέρος και έχουν τα έντυπα με τα στοιχεία, τα οποία απαιτούνται για την ορθή τήρηση της εκάστοτε κατηγορίας των προαναφερθέντων υπαλλήλων, είτε είναι εκπαιδευτικός είτε είναι διοικητικός είτε ακόμα και των εργαστηριακών συνεργατών. Τα προσωπικά τους δεδομένα τηρούνται από τα αντίστοιχα τμήματα από τους υπαλλήλους της διεύθυνσης, που είναι αρμόδιοι και κανείς άλλος δεν έχει πρόσβαση στους φακέλους. Ενδεικτικά υπάρχει το τμήμα διοικητικού προσωπικού, εργαστηριακού και ειδικού τεχνικού προσωπικού και υπάρχει το τμήμα ακαδημαϊκού προσωπικού, όπου είναι όλοι οι εκπαιδευτικοί εκεί και τα μέλη ΔΕΠ. Οι υπάλληλοι λοιπόν των συγκεκριμένων τμημάτων, έχουν

την αποκλειστική αρμοδιότητα να συλλέγουν και να τηρούν τους φακέλους, να τους ενημερώνουν, να τους επεξεργάζονται και να συμπεριλαμβάνουν όλα αυτά τα δεδομένα που υποχρεούνται. Στο δικό μου το τμήμα έχω πρόσβαση σε όλα αυτά τα δεδομένα λόγω της θέσης που διατηρώ. Από όσο γνωρίζω στο πανεπιστήμιο δεν υπάρχει συγκεκριμένο τμήμα, που να ασχολείται με τον ΓΚΠΔ και ο ΕΛΚΕ που εντάσσεται στο πανεπιστήμιο λειτουργεί ξεχωριστά λόγω του ότι έχει διαφορετικό ΑΦΜ.

- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;

Όχι δεν υπάρχει και δεν τον γνωρίζω και συνεπώς δεν έχω απευθυνθεί ποτέ. Δεν έχουμε λάβει καμία σχετική ενημέρωση.

- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;

Όσο είμαι στη συγκεκριμένη διεύθυνση από το 2017 μέχρι και σήμερα δεν έχει παρουσιαστεί περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων.

- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερο σημαντική.

Προσωπική ενημέρωση έχω μόνο από δικό μου ενδιαφέρον και δεν έχει γίνει ποτέ κάτι σε επίπεδο φορέα ούτε ως πρώην ΤΕΙ ούτε μετά τη συγχώνευση ως Διεθνές Πανεπιστήμιο και αντίστοιχα δεν υπάρχει κάποια τελευταία ενημέρωση. Δεν έχει γίνει ούτε σχετικό σεμινάριο στο πανεπιστήμιο και ότι ψάχνουμε και ερευνούμε είναι καθαρά από δικό μας ενδιαφέρον. Κατά καιρούς έρχονται διάφοροι εγκύκλιοι, που κυκλοφορούν μέσω πρωτοκόλλου ή άλλων υπηρεσιών, αλλά δεν υπάρχει κάτι περισσότερο, μέχρι εκεί σταματά η ενημέρωση. Δεν μπορώ να γνωρίζω ποια λειτουργία είναι περισσότερη σημαντική, εφόσον δεν είμαι ενήμερος για το σχέδιο του φορέα.

- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο σας έχει βοηθήσει;

Δυστυχώς όχι, δεν έχω λάβει μόνο με δική μου πρωτοβουλία έχω ενημερωθεί και δείχνω προσωπικό ενδιαφέρον.

- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

Η παρατήρησή μου είναι ότι σίγουρα θα πρέπει να διεξαχθεί κάποιο επιμορφωτικό σεμινάριο για όλους τους υπαλλήλους του ιδρύματος μέσω ΕΚΔΔΑ ή κάποιου άλλου φορέα σε πιο συστηματική και οργανωμένη βάση. Προσωπικά θεωρώ ότι οι υπάλληλοι από δικές μας πρωτοβουλίες είναι πολύ αυστηροί και προσέχουν ιδιαίτερα στο συγκεκριμένο κομμάτι τηρώντας όσο μπορούν τις διαδικασίες με τα προσωπικά δεδομένα. Έχουμε άλλωστε αρκετές συναλλαγές με δικαστικές αρχές και με εισαγγελίες, τα οποία απαιτούν ένα λεπτομερή και προσεκτικό χειρισμό και υπάρχει η ανάλογη εχεμύθεια.

Τμήμα Διεύθυνσης Οικονομικής Υπηρεσίας

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;

Από ότι έχω διαβάσει για τον ΓΚΠΔ είναι πολύ σημαντικές οι ρυθμίσεις και η νομοθεσία που υπάρχει, αλλά δυστυχώς το ίδρυμα δεν έχει ακόμα συμμορφωθεί σε σχέση με τις αρχές αυτές.

- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού), γ) του λοιπού προσωπικού;

Στο τμήμα μας δεν υπάρχει κάτι σχετικό και οποιαδήποτε ασφάλεια την παρέχουμε με ίδια βούληση και δείχνουμε προσωπικό ενδιαφέρον.

- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;

Ναι γνωρίζω ποιος είναι, αλλά το ίδρυμα δεν έχει κάνει τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να δημιουργηθεί και η αντίστοιχη ομάδα, όπου θα τηρούνται οι αρχές του Κανονισμού. Δεν υπάρχει καμία ρύθμιση και δεν έχω απευθυνθεί ποτέ.

- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;

Όχι, δεν υπάρχει καμία παραβίαση μέχρι σήμερα.

- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερο σημαντική.

Έχω διαβάσει αρκετές εγκυκλίους περιστασιακά, αλλά επειδή δεν είμαι αρμόδια, δεν έχω καμία ενημέρωση για πάνω από ένα χρόνο. Η λειτουργία που είναι περισσότερο σημαντική και με βάση όσα έχω διαβάσει, είναι η προστασία των προσωπικών δεδομένων με όσους συναλλάσσουμε. Το γεγονός ότι δε δίνουμε τα προσωπικά στοιχεία των φοιτητών και του προσωπικού, καθώς και τα στοιχεία που αφορούν την οικονομική κατάσταση του καθενός για μένα είναι καίριας σημασίας από τα όσα γνωρίζω και έχω φροντίσει να ενημερωθώ.

- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο σας έχει βοηθήσει;

Δεν έχω λάβει καμία εκπαίδευση ποτέ και οι προσωπικές μου αναζητήσεις συντελούν στο γνωστικό μου υπόβαθρο.

- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

Θα επιθυμούσα να μπορούσαν να υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας αν εφαρμοζόταν ένα σύστημα ή ένα πρόγραμμα, ώστε να μην επιτρέπουν στα συστήματά μας να γίνεται υποκλοπή. Καθώς αν αυτό εναπόκειται μόνο στο προσωπικό που υπάρχει εδώ δεν πρόκειται να γίνει καμία τέτοια διαρροή στοιχείων, αλλά και μηχανικά θα θέλαμε να μπορεί να υλοποιηθεί. Συμπερασματικά, θα θέλαμε εκτός των προσωπικών μας δυνατοτήτων να έχουμε μια μεγαλύτερη προστασία, καθώς δεν έχουμε σχέση με υπολογιστές, ώστε να διασφαλιστούμε περισσότερο παρόλο που εφαρμόζουμε κλειδώματα ηλεκτρονικών υπολογιστών. Θα ήταν και για μας μεγαλύτερη ασφάλεια αν υπήρχε κάτι μηχανικό για την

προστασία μας, αλλά πολλές φορές οι συνθήκες δεν το επιτρέπουν, καθώς δεν έχει γίνει καμία απολύτως προεργασία από την υπηρεσία.

Τμήμα Υπευθύνου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, ΕΛΚΕ

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;

Είναι πολύ γενική ερώτηση και σαφώς και είναι πολύ σημαντικός. Μας βοήθησε, ώστε να προσαρμόσουμε τις διαδικασίες που ακολουθούσαμε μέχρι τώρα όσον αφορά τα προσωπικά δεδομένα των φοιτητών με τον τρόπο που τα συλλέγουμε, τα διαχειριζόμαστε και τα αποθηκεύουμε. Δεν είναι απλά ένας Κανονισμός που πέρασε, αλλά το δουλέψαμε πάρα πολύ και αλλάξαμε διαδικασίες και κάποια πράγματα. Καταρχήν φτιάξαμε μια επιτροπή, η οποία ασχολείται με αυτόν που αποτελείται από νομικούς συμβούλους και πληροφορικούς.

- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού), γ) του λοιπού προσωπικού;

Κυρίως ασχοληθήκαμε σ' αυτό το κομμάτι με τους φοιτητές που είναι το πιο σημαντικό, καθώς με τους εργαζόμενους δεν είναι και τόσο εύκολο. Τα αρχεία των εργαζομένων δεν είναι αποθηκευμένα όλα στο χώρο που είμαστε εμείς και σε κάθε τμήμα του πανεπιστημίου υπάρχουν διάφοροι κόμβοι, όπως οι φάκελοι του προσωπικού είναι στα κατά τόπους σημεία του, παραρτήματα. Ουσιαστικά ασχοληθήκαμε με τα στοιχεία των φοιτητών που κρατάμε και συγκεκριμένα τι ζητάμε από αυτούς, γιατί το ζητάμε, πώς διαχειριζόμαστε αυτές τις αιτήσεις που μας στέλνουν, πώς αποθηκεύουμε τα στοιχεία αυτά και αν τα καταστρέφουμε εφόσον δε τα χρειαζόμαστε από ένα χρονικό διάστημα και μετά, που έχει παρέλθει. Αυτές είναι όλες οι διαδικασίες που ακολουθούμε. Δεν υπάρχουν έντυπα

των διαδικασιών ούτε κάτι αυτοματοποιημένο, καθώς δεν υπάρχει μόνιμη γραμματεία και στελέχωση, για να το υποστηρίξει όλο αυτό από την αντίστοιχη υπηρεσία. Έτσι όπως γίνεται μέχρι στιγμής λειτουργούμε κάπως πυροσβεστικά, δηλαδή όποτε δημιουργείται ένα θέμα, συνεδριάζουμε, αποφασίζουμε και έτσι προχωράμε. Όταν ξεκίνησε ο ΓΚΠΔ είχαμε ζητήσει να μάθουμε όλες τις διαδικασίες, που υπάρχουν τουλάχιστον στις γραμματείες των τμημάτων και στην οικονομική υπηρεσία, γιατί είναι εξίσου σημαντική, αλλά δυστυχώς δεν προχώρησε λόγω του μεγάλου πλήθους που περιλαμβάνεται, καθώς και του βαθμού δυσκολίας. Σε κάποιες περιπτώσεις μας ζητάνε να γνωμοδοτήσουμε, αλλά δεν γίνεται πλήρως αυτό.

- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;

Φυσικά γνωρίζω και ακολουθούνται όλες οι διαδικασίες και όλα τα τμήματα θα πρέπει να απευθύνονται σε εκείνον, καθώς είναι αναρτημένα και διαθέσιμα τα στοιχεία του στην ιστοσελίδα του πανεπιστημίου για περαιτέρω επικοινωνία. Η κάθε υπηρεσία που διαχειρίζεται προσωπικά δεδομένα οφείλει να απευθύνεται στον ΥΠΔ για κάποια εργασία που έχει να κάνει και να ζητάει την συμβουλή και καθοδήγησή του. Ήδη όποιος χρειάστηκε, έχει απευθυνθεί σχετικά.

- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;

Δεν έχει αναφερθεί κανένα περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων σε κάποιο τμήμα από όσο γνωρίζω μέχρι στιγμής.

- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερη σημαντική.

Μαζί με την επιτροπή κάνουμε συναντήσεις και συντάσσουμε το σχέδιο του φορέα, όπου προκύπτουν επαναλαμβανόμενες ερωτήσεις και έχουμε σκεφτεί να υλοποιήσουμε τις «συχνές ερωτήσεις», ώστε να βάλουμε τις απαντήσεις από κάτω επεξηγώντας τι κάνουμε για κάθε περίπτωση, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να αποταθούν στοχευμένα για το πρόβλημά τους. Λόγω του ότι το σχέδιο είναι πολύ γενικό, δε ξέρω κάποιος αν θα μπει στον κόπο να ασχοληθεί και να το διαβάσει. Απεναντίας αν υπάρχουν στοχευμένες ερωτήσεις και απαντήσεις μπορεί ενδεχόμενα να ψάξει να βρει αυτό που θέλει απευθείας. Ενώ το γενικότερο πλάνο είναι υπαρκτό, δείχνει συμμόρφωση προς τον Κανονισμό, αλλά όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή του νομίζω ότι έχει λίγα να προσφέρει. Εμείς προσπαθήσαμε να ξεκινήσουμε πιο πρακτικά και να λύσουμε θέματα που ήδη υπάρχουν μέσω του σχεδίου των ερωτοαπαντήσεων για όλα τα τμήματα εφόσον δεν υπάρχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις και δέχονται τους φοιτητές, συλλέγουν δεδομένα, τα διαχειρίζονται και τα αποθηκεύουν. Δεν έχουμε ιατρικά δεδομένα κάποιου τύπου εμείς, ώστε να θέλουμε ειδική μεταχείριση για τη διαχείριση των δεδομένων.

- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο σας έχει βοηθήσει;

Δεν υπάρχει πρόγραμμα εκπαίδευσης για τα τμήματα, αλλά αυτό που χρειάζεται είναι να γνωρίζουν όλοι πως θα πρέπει να εκτελούνται οι διάφορες διαδικασίες και δεν έχει μεγάλο νόημα να εκπαιδευτεί κάποιος, εφόσον δε θα ασχοληθεί. Είναι πολύ γενικό να εκπαιδευτεί κάποιος στον Κανονισμό και να ακούσει κάτι που μετά θα το ξεχάσει, αλλά είναι πιο σημαντικό να μάθουμε τις εργασίες που εκτελούν αυτοί οι

άνθρωποι στη δουλειά τους και πως ενδεχομένως μεταβάλλονται σε σχέση με τον ΓΚΠΔ. Η εκπαίδευση στον Κανονισμό δε θα βοηθήσει ιδιαίτερα κάπου πρακτικά, αλλά μπορούν οι ίδιοι να διαβάσουν και να ενημερωθούν και από μόνοι τους, όπως ήδη κάνουν οι περισσότεροι και δείχνουν προσωπικό ενδιαφέρον.

- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

Το πιο σημαντικό ενδεχόμενα και το πιο δύσκολο είναι αυτό ακριβώς, να μπει στην καθημερινότητα του καθενός, να δεις τι ακριβώς κάνει και αν χρειάζεται να αλλάξεις κάτι. Γιατί αυτή είναι η ουσία του Κανονισμού πέρα της εκπαίδευσης και του νομικού πλαισίου, το θέμα είναι η εφαρμογή αυτού του πράγματος και η εξειδίκευση των διαδικασιών σε κάθε περίπτωση, ώστε να καθοριστούν και ενδεχόμενα να αλλάξουν αυτές. Το μεγάλο πρόβλημα είναι ότι μιλάμε για διαφορετικούς ανθρώπους σε διαφορετικές τοποθεσίες και δεν είναι καθόλου εύκολη η άμεση εφαρμογή του.

Τμήμα Μισθοδοσίας, Οικονομική Διεύθυνση

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;

Ο ΓΚΠΔ ως Ευρωπαϊκό κεκτημένο και ως κανονισμός που οφείλει να εξυπηρετεί τον πολίτη, συνιστά έναν κανονισμό, ο οποίος ως στόχο έχει να σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Με βάση λοιπόν αυτή τη θεμελιώδη αρχή, ο ΓΚΠΔ θεωρούμε ότι έχει συμβάλλει τα μέγιστα στην ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης, της έκφρασης και της πληροφόρησης. Συνεπώς και στο δικό μας τμήμα έχει βοηθήσει, ώστε να τηρούνται με ασφάλεια και προστασία τα δεδομένα του εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού.

- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού), γ) του λοιπού προσωπικού;

Αυτό θα έπρεπε πάντοτε να ισχύει, αλλά η αλήθεια είναι ότι υπάρχουν αντιρρήσεις στο κατά πόσο αυτό δύναται πάντα να εφαρμόζεται απαρέγκλιτα. Ωστόσο, αν κάποιος υπάλληλος ζητήσει την μηνιαία απόδειξη πληρωμής του για τον ίδιο ή για κάποιον άλλο υπάλληλο θα πρέπει να ενημερωθεί ο καθένας ξεχωριστά και να δώσει τη συγκατάθεσή του, καθώς εμπίπτει στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;

Δε γνωρίζω τον ΥΠΔ, οπότε δεν έχω τη δυνατότητα αυτή.

- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;

Εξ όσων γνωρίζω, δεν έχει υποπέσει στην αντίληψη μου τέτοιου είδους περιστατικό παραβίασης.

- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερη σημαντική.

Δυστυχώς δεν έχω λάβει καμία ενημέρωση και δεν μπορώ να έχω καμία άποψη για τη λειτουργία, που είναι περισσότερο σημαντική. Παρόλα αυτά επειδή το τμήμα διατηρεί σημαντικά κι απόρρητα στοιχεία των εργαζομένων κάποια στιγμή θα πρέπει να λάβουμε ενημέρωση.

- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο σας έχει βοηθήσει;

Όχι, εγώ προσωπικώς, στο διάστημα που εργάζομαι στο ελληνικό δημόσιο, δεν έχω λάβει αντίστοιχη εκπαίδευση και ανήκει σε θέμα εσωτερικής διανομής.

- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

Δυστυχώς δεν είμαι σε θέση να προσθέσω κάτι περισσότερο με βάση τις ελλείψεις γνώσεων και του αντικειμένου. Παρόλα αυτά γνωρίζω από τις γραμματείες των τμημάτων ότι ούτε η ίδια η μητέρα μπορεί να λάβει προσωπικές πληροφορίες ή τις βαθμολογίες του παιδιού της ως φοιτητή,

καθώς ανήκουν στα προσωπικά δεδομένα και δεν επιτρέπεται σύμφωνα με τον Κανονισμό.

Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και Ηλεκτρονικών Συστημάτων

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;

Ο Κανονισμός είναι πάρα πολύ σημαντικός για όλα τα τμήματα, καθώς και το δικό μας και αφορά τα σπουδαστικά συνήθως θέματα, που θα πρέπει να τον τηρούν όλοι και να ακολουθούνται οι διαδικασίες. Υπάρχει και ο γενικός κανονισμός, που είναι για όλο το Πανεπιστήμιο και τον τηρούν συνήθως τα διοικητικά τμήματα με τα αντίστοιχα θέματα.

- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού) γ) του λοιπού προσωπικού;

Βέβαια υπάρχει και εστιάζεται στους φοιτητές σε πρώτη μοίρα, καθώς αυτή είναι η δουλειά μας. Επί της ουσίας δεν επιτρέπεται κανείς να πάρει στοιχεία των φοιτητών από το τμήμα μας και η πολιτική αυτή ακολουθείται από χρόνια, αλλά τώρα σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό. Αντίστοιχα, τηρείται για τα προσωπικά δεδομένα των καθηγητών και των υπολοίπων υπαλλήλων όλου του τμήματος είτε είναι έκτακτο προσωπικό είτε μόνιμο ή λοιπές κατηγορίες. Υπάρχει σχετική μέριμνα και ασφάλεια για τα εξ' αποστάσεως μαθήματα στην εκπαίδευση και ο κάθε καθηγητής στο αντίστοιχο μάθημα είναι υπεύθυνος για τα προσωπικά δεδομένα των φοιτητών του. Έχουμε προσαρμοστεί πλήρως με τα νέα δεδομένα και τις συνθήκες, που έχουν προκύψει.

- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;

Πιστεύω ότι είναι ο πρόεδρος του ιδρύματος της διοικούσας επιτροπής, που είναι υπεύθυνος για όλο το ίδρυμα. Χωρίς να έχουμε ενημερωθεί με κάποιο επίσημο έγγραφο, αλλά δε γνωρίζω αν έχει οριστεί και κάποιος άλλος συγκεκριμένα. Εμείς απευθυνόμαστε στον πρόεδρο του τμήματος και εκείνος με τη σειρά του στον κοσμήτορα, που είναι μέλος της διοικούσας επιτροπής και εκείνος αντίστοιχα διευθετεί τα θέματα.

- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;

Από όσο γνωρίζω δεν έχουμε σχετικό κρούσμα και δεν έχουμε καμία καταγγελία για το τμήμα μας.

- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερη σημαντική.

Είμαστε ενημερωμένοι γενικά, αλλά δυστυχώς όχι ειδικά και δεν έχουμε κάποια άλλη ενημέρωση πρόσφατα, αυτά που γνωρίζουμε εδώ και καιρό. Θα ήταν πολύ σημαντική η διασφάλιση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του τμήματος και ευρύτερα του ιδρύματος και το Κέντρο Διαχείρισης Δικτύου, που διαχειρίζεται όλο το πληροφοριακό σύστημα, στο οποίο εργαζόμαστε εμείς και καλύπτουμε βέβαια της φοιτητικές ανάγκες. Στο διοικητικό κομμάτι είναι η υπηρεσία διοικητικού προσωπικού, που έχουμε όλοι οι συνάδελφοι της προσωπικούς της

κωδικούς ασφαλείας και ενημερωνόμαστε σχετικά από το Κέντρο Διαχείρισης Δικτύου.

- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο της έχει βοηθήσει;

Δεν έχουμε λάβει κάποια σχετική εκπαίδευση, αλλά λόγω της πολυετούς εμπειρίας στο συγκεκριμένο χώρο γνωρίζουμε για τον Κανονισμό του ιδρύματος, καθώς και τον καινούριο που έχει βγει. Υπάρχουν αλλαγές, ενημερωνόμαστε, ρωτάμε και διαβάζουμε, αλλά δεν υπάρχει κάποια ιδιαίτερη αλλαγή.

- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

Όχι δεν έχω κάτι άλλο να προσθέσω κι ότι αφορά το τμήμα μας θεωρώ ότι λειτουργεί πολύ καλά.

Τμήμα Διοικητικής και Γραμματειακής Υποστήριξης, Συγκλήτου και Πρυτανικού Συμβουλίου

- Πόσο σημαντικό θεωρείται τον ΓΚΠΔ για τον φορέα σας (το τμήμα σας) από την αρχική εφαρμογή του μέχρι και σήμερα και σε ποιο βαθμό σας έχει βοηθήσει;

Θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σημαντικός ο Κανονισμός για όλους τους ανθρώπους, που να εξασφαλίζει τα προσωπικά τους δεδομένα. Ότι αφορά το τμήμα στο οποίο βρίσκομαι, όταν έχουμε τέτοιες περιπτώσεις με σημαντικά προσωπικά στοιχεία και χωρίς να θέλουμε την ανοικτή πρόσβαση στον καθένα, διεξάγονται οι εμπιστευτικές συνεδριάσεις, όπου είναι κάτι ξεχωριστό και διασφαλίζει τα προσωπικά δεδομένα προ του Κανονισμού από τον δημοσιούπαλληλικό κώδικα και ιδιαίτερα κατά την εφαρμογή του. Αντίστοιχα, όπως υπάρχει το ηλεκτρονικό πρωτόκολλο, όπου πρωτοκολλώνται όλα τα έγγραφα, αλλά παρόλα αυτά υπάρχει και το εμπιστευτικό πρωτόκολλο που η καταχώρησή του είναι πάντα σε βιβλίο, έτσι ώστε να το χειρίζεται ένας άνθρωπος ή ένα μικρό τμήμα. Οπότε, στο δικό μας τμήμα δε νομίζω ότι μας έχει βοηθήσει κάπου συγκεκριμένα.

- Ποιο είναι το πλάνο της πολιτικής ασφάλειας, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων: α) των φοιτητών, β) του προσωπικού (διοικητικού, ακαδημαϊκού), γ) του λοιπού προσωπικού;

Στο τμήμα μας θεωρούμε ότι ακολουθούμε μας δικλείδες ασφαλείας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων όλων των ατόμων που εμπλέκονται στο πανεπιστήμιο, αλλά ότι χρειαζόμαστε σε τέτοιες

περιπτώσεις ζητάμε πάντα τη συνδρομή μας νομικής υπηρεσίας. Δηλαδή όλα μας τα έγγραφα προτού να φύγουν, τα ελέγχει πάντα ο νομικός που έχουμε στο πανεπιστήμιο.

- Γνωρίζετε τον ΥΠΔ (DPO) του ιδρύματός σας και απευθύνεστε σε εκείνον, όταν χρειάζεται;

Ναι υπάρχει ένα άτομο, που έχει οριστεί ως υπεύθυνος προσωπικών δεδομένων από την διοικούσα επιτροπή του πανεπιστημίου, αλλά εγώ προσωπικά και ως τμήμα δεν έχω απευθυνθεί ποτέ σε αυτόν.

- Έχει παρουσιάσει ο φορέας σας (το τμήμα σας) περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και πώς έχει αντιμετωπιστεί;

Στο τμήμα που βρίσκομαι τοποθετημένη δεν είχαμε κανένα περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων.

- Κατά πόσο είστε ενημερωμένοι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα σας (τμήματός σας) και πότε λάβατε την τελευταία ενημέρωση; Αναφέρετε ποια λειτουργία του θεωρείτε περισσότερη σημαντική.

Γενικά είμαι ενημερωμένη για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα, αλλά και για τον ΓΚΠΔ από αυτά που έχω διαβάσει μόνη μου. Όμως δε θυμάμαι ποτέ να μας έχουν στείλει από κάποια διεύθυνση ενημέρωση

για την όλη λειτουργία και τις διαδικασίες. Ωστόσο, θεωρώ πολύ σημαντικό να τηρείται το δικαίωμα στη λήθη.

- Έχετε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση για τον ΓΚΠΔ και το γνωστικό υπόβαθρο σας έχει βοηθήσει;

Όχι δεν έχουμε λάβει την αντίστοιχη εκπαίδευση, αλλά νομίζω ότι υπάρχουν δύο άτομα μέσα από το πανεπιστήμιο, που έχουν λάβει εκπαίδευση για τα προσωπικά δεδομένα, αλλά όχι όλοι οι υπόλοιποι.

- Παρακαλώ προσθέστε κάποιο σχόλιο ή συμπληρωματική παρατήρηση.

Δεν έχω να προσθέσω κάτι άλλο.

7.2 Επεξεργασία δεδομένων συνέντευξης

Όπως διαπιστώθηκε από το δείγμα όσων έλαβαν μέρος στη συνέντευξη, όλα τα τμήματα του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος ανταποκρίθηκαν θετικά στη διαδικασία της διεξαγωγής της. Υπήρχε συμφωνία στην ανωνυμοποίηση των προσωπικών τους στοιχείων για ευνόητους λόγους και η σχετική συγκατάθεση για την ηχογράφησης της συνομιλίας, καθώς και η ενημέρωση ότι τα δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν για τους αποκλειστικούς σκοπούς της έρευνας. Για τις συνεντεύξεις επιλέχθηκε εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό από ενδεικτικά τμήματα των σχολών του πανεπιστημίου, καθώς και από τη διοίκηση και τις επιμέρους διευθύνσεις. Με αυτόν τον τρόπο υπάρχει ένα ορθότερο αποτέλεσμα και μια σαφέστερη εικόνα ως προς την απεικόνιση του Κανονισμού και των λειτουργιών του σε αντιπαραβολή με τα δεδομένα της συνέντευξης, που έχουν οριστεί για την έρευνα.

Συμπερασματικά και ως προς το μεγαλύτερο θετικό ποσοστό των ερωτηθέντων έχουν να επισημανθούν τα ακόλουθα:

- A) στην πρώτη ερώτηση για τη σημαντικότητα του ΓΚΠΔ όλοι ομόφωνα επισήμαναν ότι ο Κανονισμός είναι πολύ σημαντικός και δύναται να παρέχει σημαντικά οφέλη, εφόσον μπορεί να υλοποιηθεί,
- B) στη δεύτερη ερώτηση διαπιστώθηκε ότι υπάρχει πλάνο ασφάλειας και το ακολουθούν ανάλογα με το τμήμα στο οποίο ανήκουν κυρίως από την σκοπιά των φοιτητών με απώτερο στόχο την εξασφάλιση των προσωπικών τους δεδομένων,
- Γ) ότι αφορά την τρίτη ερώτηση και τον ΥΠΔ του ιδρύματος οι περισσότεροι δεν έχουν σχετική γνώση, ενώ μόνο οι γραμματείες είναι περισσότερο ενημερωμένες και απευθύνονται σε αυτόν σε αντίστοιχα ζητήματα, όταν τυχόν προκύπτουν,

Δ) στη συνέχεια στην τέταρτη ερώτηση δεν έχει σημειωθεί κανένα περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων στον φορέα πλην μόνο μιας περίπτωσης, που έχει καταγραφεί και έχουν αποδοθεί οι αντίστοιχες συνέπειες,

Ε) ότι αφορά την πέμπτη ερώτηση και το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα θα πρέπει να τονιστεί ότι όσοι εμπλέκονται με τον Κανονισμό πιο άμεσα, έχουν λάβει γνώση και γνωρίζουν τα περισσότερα λειτουργικά στοιχεία του, εφόσον καλούνται να τα ακολουθούν και να συμμορφώνονται, ενώ τα υπόλοιπα τμήματα, που δεν έχουν εμπλοκή έχουν αντίστοιχα στοιχειώδη ή και βασική γνώση,

ΣΤ) στην έκτη ερώτηση της συνέντευξης σχετικά με την εκπαίδευση του ΓΚΠΔ κανείς δεν είχε λάβει, αλλά διαπιστώθηκε ούτε και κάποια υποτυπώδη ενημέρωση, αλλά οι ίδιοι με προσωπικό τους ενδιαφέρον φρόντισαν να μελετήσουν και να ενημερωθούν για την ισχύ του Κανονισμού, να αποκτήσουν γνωστικό υπόβαθρο και συνεπώς να καταρτιστούν έκαστος στο τμήμα του,

Ζ) στην τελευταία ερώτηση της συνέντευξης, δόθηκε η ευκαιρία στους ερωτηθέντες να αναφέρουν τυχόν κενά και ελλείψεις που υπάρχουν στα τμήματά τους και να σημειώσουν προτάσεις, που θα μπορούσαν να αλλάξουν τις εσωτερικές τους λειτουργίες και να συμμορφωθούν περισσότερο με τον Κανονισμό.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω δεδομένα σε έναν πίνακα ισχύουν τα ακόλουθα:

Ερωτήσεις συνέντευξης	Απαντήσεις ερωτηθέντων
Ερώτηση 1	ομόφωνη απάντηση των 10 για τη σημαντικότητα του Κανονισμού και την λειτουργία του
Ερώτηση 2	9 στους 10 γνωρίζουν το πλάνο ασφάλειας και το ακολουθούν τα αντίστοιχα τμήματα
Ερώτηση 3	5 στους 10 γνωρίζουν ποιος είναι ο ΥΠΔ και απευθύνονται σε εκείνον
Ερώτηση 4	9 στους 10 δεν είχαν περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων
Ερώτηση 5	5 στους 10 είναι ενημερωμένοι με το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα

Ερώτηση 6	10 στους 10 δεν έχουν λάβει εκπαίδευση για τον Κανονισμό, καθώς δεν υπήρχε σχετικό πρόγραμμα εκπαίδευσης
Ερώτηση 7	7 στους 10 ήθελαν να προσθέσουν συμπληρωματικά σχόλια και παρατηρήσεις για το τμήμα τους και προς διευκόλυνση της έρευνας

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μέσα από το ενδιαφέρον μονοπάτι της διερεύνησης του Γενικού Κανονισμού Προσωπικών Δεδομένων, αλλά και ευρύτερα της εφαρμογής του στα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας εντοπίστηκε η διαδρομή με τα δυνατά σημεία, καθώς και τα αδύναμα, ώστε να υπάρχει συνεχής βελτίωση και εξέλιξη στον ιδιαίτερο αυτό χώρο. Μελετήθηκαν περιπτώσεις διαφόρων πανεπιστημίων και μέσα από τις στοχευμένες συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν στο Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, συμπεραίνεται ότι ενώ υπάρχει η διάθεση για εκπαίδευση και εφαρμογή του Κανονισμού των εργαζομένων, δεν έχουν πραγματοποιηθεί οι κατάλληλες ενέργειες υλοποίησής του και υπάρχουν αντίστοιχες ελλείψεις στην υποδομή. Αντίστοιχα, εκκρεμούν σημαντικές λειτουργίες από την πλευρά των φορέων, που σε βάθος χρόνου δύνανται να δραστηριοποιηθούν και συνεπώς να εφαρμοστούν, ώστε να βελτιωθεί το κομμάτι των προσωπικών δεδομένων από την σκοπιά των φοιτητών και του ακαδημαϊκού προσωπικού, που έχει την περισσότερη μέριμνα.

Όπως συμπεραίνεται και από τα αποτελέσματα της έρευνας εκτός από τη σημαντικότητα του Κανονισμού σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες γνωρίζουν το πλάνο ασφάλειας των τμημάτων τους και το ακολουθούν κατά περίπτωση. Ακριβώς οι μισοί ερωτηθέντες γνωρίζουν τον ΥΠΔ του ιδρύματος και απευθύνονται σε εκείνον σε ενδεχόμενα περιστατικά που έχουν προκύψει. Το θετικό είναι ότι μόνο ένα περιστατικό παραβίασης δεδομένων έχει καταγραφεί και οι μισοί ερωτώμενοι είναι ενήμεροι για το σχέδιο συμμόρφωσης του φορέα. Καθώς προαναφέρθηκε για την εκπαίδευση είναι σε στάδιο στασιμότητας και μη εξέλιξης μέχρι στιγμής, αλλά με την καταγραφή προσωπικών απόψεων και προτάσεων από τους εργαζόμενους του ιδρύματος δίνεται η δυνατότητα για περαιτέρω διερεύνηση και καινοτομία.

Η εφαρμογή των οργανωτικών και των τεχνικών μέτρων που περιγράφονται παραπάνω είναι το σημαντικότερο στάδιο συμμόρφωσης με τον Κανονισμό και απαιτεί τόσο την ενεργή βούληση της διοίκησης του φορέα, όσο και την ευαισθητοποίηση όλου του ανθρώπινου δυναμικού που επεξεργάζονται τα προσωπικά δεδομένα των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων. Η εκπαίδευση επομένως του προσωπικού πάνω στις πολιτικές και τις διαδικασίες, καθώς και η γνωστοποίηση αυτών σε όλο το προσωπικό είναι κρίσιμα θέματα στην επίτευξη της συμμόρφωσης του φορέα. Η εφαρμογή των οργανωτικών μέτρων θα πρέπει να είναι άμεση, ενώ τα τεχνικά μέτρα έχουν προταθεί με σειρά προτεραιότητας. Αξίζει να σημειωθεί ότι σημαντικό στοιχείο των παραπάνω είναι οι καλές πρακτικές, οι οποίες προτείνεται να λαμβάνονται υπόψη από τον φορέα στις διαδικασίες που αναφέρονται. Με γνώμονα όλα τα παραπάνω και με βασικό παράγοντα την τεχνογνωσία υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης του Κανονισμού για τα ακαδημαϊκά ιδρύματα και την καλύτερη διεξαγωγή των λειτουργιών του, προκειμένου οι φοιτητές, καθώς και το εκπαιδευτικό προσωπικό να είναι περισσότερο ασφαλείς και συμμορφούμενοι με αυτόν.

Τα περιθώρια βελτίωσης και εξέλιξης των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων κατέχουν μεγάλο χώρο και σε συνδυασμό με την ευελιξία, τη θετική διάθεση και την πιθανή επιμόρφωση και εκπαίδευση των ανθρώπων τους στον Κανονισμό και τη λειτουργία του, δύνανται να επιφέρουν ένα καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στη χώρα μας, αλλά και ευρύτερα για το καλό της κοινωνίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική βιβλιογραφία:

- *Ιγγλεζιάκης, Ι. (2014). Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη και οι περιορισμοί του. Αθήνα: Σάκκουλα.*
- *Κουκιάδης, Δ. (2019). Ο εργαζόμενος ως υποκείμενο προσωπικών δεδομένων κατά το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων. Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα*
- *Κοτσαλής, Λ., Μενουδάκος Κ. (2018). Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (GDPR): νομική διάσταση και πρακτική εφαρμογή. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη*
- *Μήτρου, Α. (2018). Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Αθήνα: Σάκκουλα*
- *Σταθακόπουλος, Β. (2005). Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς. Αθήνα: Σταμούλη.*

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία:

- Feiler, L., Forgo N., Weigl M. (2018). *The EU General Data Protection Regulation (GDPR): a commentary*. United Kingdom: German London Publishers
- Voigt, P., Bussche, A. (2017). *The EU General Data Protection Regulation GDPR: a practical guide*. Switzerland: Springer International Publishing

Δικτυακοί τόποι – Ιστοσελίδες:

- Ακριβοπούλου, Χ. (2009). *Μεταξύ αυτονομίας και οικειότητας: αναπροσδιορίζοντας το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή*. Ανακτήθηκε 19 Απριλίου, 2021, από <https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/20504#page/1/mode/2up>
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ανακτήθηκε 14 Απριλίου, 2021, από https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/nomothesia/proswpikon_dedomenon
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ανακτήθηκε 14 Απριλίου, 2021, από https://www.dpa.gr/foreis/dpo_upef
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ανακτήθηκε 14 Απριλίου, 2021, από https://www.dpa.gr/foreis/arxi_logodosias
- Γενιτσαρόπουλος, Χ. (2012). *Η συμβολή των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων στην οικονομική ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας*. Ανακτήθηκε 17 Απριλίου, 2021, από <https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/28517>
- Δρογκάρης, Π. (2013). *Ασφάλεια και Προστασία της Ιδιωτικότητας σε Πληροφοριακά Συστήματα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης*. Ανακτήθηκε 17

Απριλίου, 2021, από

http://www.icsd.aegean.gr/website_files/diplomatikes/phd/193230475.pdf

- Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου, (2016). Ανακτήθηκε 15 Απριλίου, 2021, από <https://saferinternet4kids.gr/gdpr>
- Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. *Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*. Ανακτήθηκε 19 Απριλίου, 2021, από https://www.echr.coe.int/documents/convention_ell.pdf
- Ιωάννου, Α. (2018). *GDPR και προστασία προσωπικών δεδομένων*. Ανακτήθηκε 16 Απριλίου, 2021, από <http://conferences.lib.auth.gr/libauth/odd2018/paper/viewFile/652/225>
- *ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2016/679 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)*. Ανακτήθηκε 5 Απριλίου, 2021, από <https://www.dpa.gr/sites/default/files/2019-10/GDPR%20%CE%9C%CE%95%20%CE%94%CE%99%CE%9F%CE%A1%CE%98%CE%A9%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%8C2-converted.pdf>
- Μαυρίδης, Ι. (2015). *Ασφάλεια Πληροφοριών στο Διαδίκτυο*. Ανακτήθηκε 12 Απριλίου, 2021, από <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/1024>

- Μαυρωνά, Ε. (2012). *Μελέτη προστασίας ιδιωτικότητας*. Ανακτήθηκε 12 Απριλίου, 2021, από http://www.esdy.edu.gr/files/013_ELKE/e-Master/P2%20MELETH%20IDIWTIKOTHTAS.pdf
- Ντοβίνος, Χ. (2019). Πολιτικές ασφάλειας στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα: διαχείριση προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με το γενικό κανονισμό προστασίας δεδομένων. Ανακτήθηκε 14 Απριλίου, 2021, από <https://hellanicus.lib.aegean.gr/handle/11610/20501>
- Παπαγεωργίου, Π. (2018). *Διαδικασίες υιοθέτησης και εφαρμογής του κανονισμού General Data Protection (GDPR) ως δείκτης ποιότητας στα ΑΕΙ*. Ανακτήθηκε 7 Απριλίου, 2021, από <http://195.251.240.227/jspui/handle/123456789/11861>
- Σιουγλέ, Ε. (2018). *Επιδράσεις της Πιστοποίησης Ποιότητας και το Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων στην Αξιολόγηση και Διαχείριση των Εταιρικών Πληροφοριών*. Ανακτήθηκε 3 Μαΐου, 2021, από <https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/44636#page/1/mode/2up>
- Τσιαμούλης, Χ. (2020). *Η επίδραση των αρχών του ΓΚΠΔ*. Ανακτήθηκε 6 Μαΐου, 2021, από <https://repository.ihu.edu.gr/xmlui/bitstream/handle/11544/29573/IHU%20Dissertation%20TSIAMOULIS.pdf?sequence=1>
- Arcuri, M. C. (2020). General Data Protection Regulation (GDPR) Implementation: What was the Impact on the Market Value of European Financial Institutions? *Eurasian Journal of Business and Economics*, 13(25),

1-20, (2020) Ανακτήθηκε 2 Απριλίου, 2021, από <https://ejbe.org/EJBE2020Vol13No25p001-ARCURI.pdf>

- Blue Value: training and operational services. Ανακτήθηκε 14 Απριλίου, 2021, από <https://bluevalue.gr/services/gdpr/>
- Guidelines on Automated individual decision-making and Profiling for the purposes of Regulation 2016/679. Ανακτήθηκε 7 Απριλίου, 2021, από <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/612053>
- Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 [https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/odigia-95-46-ek-toy-eyropaikoy-koinovoylioy-kai-toy-symvolylioy-tis?lspt_context=gdpr\(12/2018\)](https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/odigia-95-46-ek-toy-eyropaikoy-koinovoylioy-kai-toy-symvolylioy-tis?lspt_context=gdpr(12/2018))